

BELÇİKA

SAVUNMA SANAYİİ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : Ağustos 2026

Raporu Hazırlayan: **Brüksel Ticaret Müşavirliği**

1. Uluslararası Güvenlik Ortamı ve Belçika'nın Konumu

1.1. NATO İçindeki Rolü

Belçika, 1949'dan bu yana NATO'nun kurucu üyeleri arasında yer alan ve ittifakın hem siyasi karar alma mimarisinde hem de Avrupa-Atlantik güvenlik düzeninin kurumsal derinleşmesinde istikrarlı biçimde öne çıkan devletlerden biridir. Brüksel'de NATO Genel Merkezi'nin, Mons'ta ise Avrupa Müttefik Kuvvetler Yüksek Karargâhı'nın (SHAPE) bulunması, Belçika'yı yalnızca bir ev sahibi ülke değil, aynı zamanda transatlantik güvenlik yönetişiminin günlük işleyişinde merkezi bir konum haline getirmektedir.

Belçika'nın NATO içindeki tarihsel ağırlığı yalnızca ev sahipliği rolüyle sınırlı değildir. Belçikalı devlet adamı Paul-Henri Spaak, 1957–1961 yılları arasında NATO'nun ikinci Genel Sekreteri olarak görev yapmış; bu makama geçen ilk eski başbakan unvanını 2009'a kadar korumuştur. Bu durum, ittifakın erken dönem kurumsal kimliğinin oluşumuna verilen katkının sembolik göstergesidir. 1966'da Fransa'nın NATO'nun entegre askerî yapısından çekilmesiyle SHAPE'in 1967'de Mons yakınlarındaki Casteau'ya taşınması, Belçika'nın askerî-jeostratejik değerini kalıcı biçimde pekiştirmiştir.

Temmuz 2025'te açıklanan Strategic Vision Defence 2025 belgesi, Belçika savunma politikasını onlarca yıllık düşük harcama döneminin ardından kapsamlı bir dönüşüm çerçevesine oturtmakta olup, ülkenin güvenilir bir NATO ortağı olarak yüksek yoğunluklu savaş senaryolarına yönelik caydırıcılık ve hazırlık kapasitesini artırmasını merkezi hedef olarak tanımlamaktadır. Bu strateji, personel ve platform boyutunda somut hedefler içermektedir: askeri personelin 2029 sonuna kadar 29.000'e, 2034 sonuna kadar ise 34.500'e ulaştırılması; yedek personelin 12.800'e ve sivil personelin 8.500'e çıkarılması öngörülmektedir. Yaklaşık 7.800 asker ve 2.700 araçtan oluşan orta tugayın 2030'a kadar NATO çerçevesinde konuşlandırılabilir hâle getirilmesi planlanmaktadır.

NATO'nun tedarik, iletişim ve bilgi altyapılarına ilişkin kurumsal varlığı, Belçika'da yerleşik firmalar için donanım, yazılım entegrasyonu, siber güvenlik, bakım-onarım ve teknik hizmet alanlarında gelir ve uzmanlaşma fırsatları yaratmaktadır. Bu durum, savunma sanayiinin yalnızca ulusal güvenlik politikasıyla değil, araştırma altyapısı, ileri teknoloji geliştirme kapasitesi ve inovasyon ekosistemiyle bütünleşik biçimde ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

SIPRI verilerine göre uluslararası savunma harcamaları 2025 yılında yaklaşık 2,89 trilyon ABD dolarına ulaşarak tarihî bir seviyeye yükselmiş, NATO üyesi ülkeler ise küresel savunma harcamalarının yaklaşık yüzde 55'ini gerçekleştirmiştir. Bu tablo, NATO'nun siyasi ve askerî karar alma merkezlerinden biri olan Belçika'nın yalnızca coğrafi ve kurumsal değil, aynı zamanda küresel

savunma ekonomisinin yönelimleri bakımından da artan bir stratejik ağırlık kazandığını göstermektedir.

Bu çerçevede Belçika'nın NATO içindeki güncel rolü üç düzlemde tanımlanabilmektedir: birincisi kurumsal ev sahipliği ve ittifak yönetişimi; ikincisi askerî kapasite ve hazırlık inşası; üçüncüsü ise inovasyon temelli savunma sanayii dönüşümü. Raporun ilerleyen bölümlerinde bu üç düzlemin Belçika'nın savunma sanayi politikası, araştırma altyapısı ve Avrupa savunma piyasasındaki konumlanması üzerindeki etkileri birlikte değerlendirilecektir.

1.2. NATO İnovasyon Mimarisi İçinde Belçika: DIANA ve NATO İnovasyon Fonu

Son yıllarda NATO'nun caydırıcılık ve savunma yaklaşımı, yalnızca yeni platformların tedarikine değil, çift kullanımlı teknolojilerin geliştirilmesine, derin teknoloji girişimlerinin desteklenmesine ve inovasyon ekosistemlerinin savunma kabiliyetlerine entegre edilmesine odaklanmaktadır. Bu dönüşümün iki temel kurumsal aracı olan Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (DIANA) ile NATO İnovasyon Fonu (NIF), Belçika açısından yalnızca katılım sağlanan çok taraflı programlar değil, ulusal inovasyon altyapısını ittifakın öncelikleriyle hizalayan yapısal mekanizmalar olarak karşımıza çıkmaktadır.

14 Mart 2024'te DIANA, ağını 28 müttefik ülkede 23 hızlandırıcı merkezi ve 182 test merkezini kapsayacak biçimde önemli ölçüde genişleterek başlangıçtaki 11 hızlandırıcı ve 90 test merkezinden oluşan ağın yaklaşık iki katına ulaşmıştır. Seçilen girişimcilere 100.000 Avro'ya kadar seyreltici olmayan (non-dilutive) hibe ve altı aylık yoğun bir hızlandırıcı programı sunulmaktadır.¹

Belçika, federal ve bölgesel makamlar arasındaki koordinasyon çerçevesinde, NATO'nun savunma inovasyonuna yönelik DIANA ve NATO Innovation Fund (NIF) girişimlerine mali destek sağlama yönünde bir yaklaşım ortaya koymuştur. Bu kapsamda DIANA, çift kullanımlı teknolojilerin geliştirilmesi ve test edilmesine odaklanırken, NIF daha çok yenilikçi ve ileri teknoloji alanlarındaki yatırımların finansmanını desteklemektedir.²

Belçika'daki hızlandırıcı merkezi rolünü Liège merkezli IGNITY üstlenmiş olup bu platform, uzay teknolojileri, biyoteknoloji, siber güvenlik, ileri malzemeler ile algılama ve elektronik alanlarında çift kullanımlı teknoloji geliştirmeyi hedeflemektedir. Test merkezi ağı boyutunda DIANA bünyesinde yer alan Belçika kurumları şunlardır: IMEC (mikroelektronik), FlandersMAKE (üretim teknolojileri), VKI (von Karman Akışkanlar Dinamiği Enstitüsü), Cyberwal ve TRAIL (Digital Wallonia), VIB'in çok sayıda araştırma merkezi (İnflamasyon Araştırmaları, Bitki Sistem Biyolojisi, Tıbbi

¹ <https://dirs.be/defence-innovation-accelerator-for-the-north-atlantic-diana/>

² Belgian Foreign Trade Agency, Belgian Defence Industry 2025 Report

Biyoteknoloji ve diğerleri). VITO ise Mart 2024 genişlemesiyle GEO istihbarat, enerji ve sağlık/biyoteknoloji olmak üzere üç bilgi alanında DIANA test merkezi statüsü kazanmıştır.³

1.3. Avrupa Güvenlik Mimarısının Dönüşümü ve Yeniden Silahlanma Eğilimi

Avrupa'da askerî harcamalar 2025 yılında tek başına yüzde 14 artarken, savunma sektörüne yönelik özel sermaye ve girişim sermayesi yatırımları da hızla yükselmiştir. Savunma ve çift kullanımlı teknolojilerin artık konjonktürel değil, uzun vadeli bir yatırım alanı olarak görülmesi; Avrupa'nın savunma sanayiini ekonomik büyüme, teknoloji geliştirme ve stratejik özerklik hedefleriyle daha güçlü biçimde ilişkilendirmesine yol açmaktadır.

Bu dönüşümün Avrupa düzeyindeki yansımaları somut ve hızlı biçimde görülmüştür. Avrupa Savunma Ajansı'nın (EDA) 2024–2025 Savunma Verileri raporuna göre, AB'nin 27 üye devletinin toplam savunma harcaması 2023'te bir önceki yıla kıyasla yüzde 10 artarak 279 milyar avroya ulaşmıştır. Bu, EDA'nın 2005'te veri toplamaya başlamasından bu yana kaydedilen dokuzuncu ardışık yıllık artıştır. Savunma yatırımları 72 milyar avroya ulaşarak toplam savunma harcamalarının yüzde 26'sını oluşturmuş; ekipman tedariki harcamaları ise yüzde 19 artmıştır. 2024'te AB-27'nin toplam savunma harcaması yüzde 19 artışla 343 milyar avroya ve GSYİH'nin yüzde 1,9'una yükselmiştir. Savunma yatırımları ilk kez 100 milyar avro eşiğini aşarak 106 milyar avroya ulaşmış ve toplam harcamaların yüzde 31'ini oluşturmuştur. Bu yatırımlar içinde savunma ekipmanı tedariki 88 milyar avroya çıkmış; bir önceki yıla göre yüzde 39 artmıştır. EDA'nın tahminine göre 2025'te toplam savunma harcamasının 2024 sabit fiyatlarıyla 381 milyar avroya —cari fiyatlarla 392 milyar avroya— ulaşması ve AB GSYİH'sinin yüzde 2,1'ine karşılık gelmesi beklenmektedir. Savunma yatırımlarının ise yaklaşık 130 milyar avroya yaklaşacağı öngörülmektedir.⁴

Bununla birlikte, bu artışın niteliğine ilişkin kritik bir husus ortaya çıkmaktadır. Yatırımların kayda değer bir bölümü, hızlı teslimatı ve hazır kapasite sunumu mümkün kılan Avrupa dışı tedarikçilerden “raf ürünü” (commercial off-the-shelf – COTS) çözümlerine yönelmiştir. Bu tercih, kısa vadeli caydırıcılık ve hazırlık ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olurken, orta ve uzun vadede Avrupa Savunma Teknolojik ve Endüstriyel Tabanı'nın (EDTIB) derinliğini ve stratejik özerkliğini zayıflatma riski taşımaktadır. Ortaya çıkan gerilim, AB düzeyinde geliştirilen EDIP ve EDIS gibi finansman ve ortak tedarik mekanizmalarının tasarım mantığını olduğu kadar, Belçika'nın ulusal tedarik ve sanayi politikası tercihlerinin çerçevesini de belirgin biçimde etkilemektedir.⁵

³ <https://www.ignity.be/en/programs/diana>

⁴ <https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2024/12/04/eu-defence-spending-hits-new-records-in-2023-2024>

⁵ <https://www.cer.eu/publications/archive/policy-brief/2025/towards-eu-defence-union>

Belçika’da değişen güvenlik ortamı, savunma planlamasında modernizasyon, hazırlık, caydırıcılık ve dayanıklılığa verilen önemin artmasına yol açmıştır. Ekim 2024’te Parlamento Savunma Komisyonu’nda yapılan değerlendirmelerde, mevcut kapasite açıkları ve modernizasyon ihtiyacının aciliyeti vurgulanmıştır.

Aynı zamanda, Belçika’nın savunma kapasitesi ve savunma sanayii politikası AB ve NATO çerçevesindeki iş birliği, ortak yetenek geliştirme ve tedarik süreçleriyle daha yakın ilişki içindedir. Tedarik zinciri güvenliği, kritik altyapıların korunması, siber güvenlik ve stratejik teknolojilere erişim de bu yaklaşımın öne çıkan unsurlarıdır.⁶

1.4. AB Savunma Araçları, Ortak Finansman ve Belçika'nın Konumlanışı

Avrupa Birliği son dönemde savunma alanında yalnızca norm koyucu değil, aynı zamanda finansman sağlayıcı ve sanayi yönlendirici bir aktör hâline gelmiştir. Bu dönüşümün temel araçları ve Belçika'nın her birindeki konumu aşağıda ele alınmaktadır.

SAFE (Security Action for Europe): 29 Mayıs 2025'te yürürlüğe giren bu mekanizma, AB borçlanma araçları aracılığıyla 150 milyar Avro'ya kadar rekabetçi fiyatlı, uzun vadeli kredi sağlayan ReArm Europe/Readiness 2030 planının birinci sütununu oluşturmaktadır. Belçika, ilk uygulanan ülkeler arasında yer almaktadır: Avrupa Komisyonu, 15 Ocak 2026'da sekiz üye devletin planlarını onayladığı ilk dalgada Belçika'ya 8,34 milyar Avro'luk SAFE kredisi tahsisini kabul etmiş; Belçika bu kredi sözleşmesini 28 Mayıs 2026'da imzalamıştır. 2026–2030 dönemini kapsayan ve Avrupa ortaklarıyla ortak satın alımı ön plana çıkaran Belçika ulusal yatırım planı; hava savunma sistemleri (NASAMS ve Skyranger — Hollanda ile çerçeve sözleşmeleri kapsamında), Piorun ve Mistral füzeleri, hassas ve dolaşan mühimmat, Fransa ile ortak kara araçları, drone kapasitesinin güçlendirilmesi ile Lüksemburg ile uzay-uydu iş birliği gibi kritik alanlara yapılacak yatırımları kapsamaktadır.⁷

Avrupa Savunma Fonu (EDF): Avrupa Savunma Fonu, 2021–2027 dönemi için yaklaşık 7,3 milyar avro bütçeyle AB üyesi ülkelerdeki şirketler, araştırma kuruluşları ve diğer uygun aktörlerin iş birlikçi savunma araştırma ve geliştirme projelerini desteklemektedir. Belçikalı şirketler ve araştırma kurumları da uluslararası konsorsiyumlar aracılığıyla EDF projelerine katılabilmektedir.⁸

EDIP (Avrupa Savunma Sanayi Programı): EDIP, 2025–2027 dönemi için 1,5 milyar avroluk hibe bütçesiyle Avrupa Savunma Teknolojik ve Endüstriyel Tabanı’nın (EDTIB) rekabetçiliğini ve üretim

⁶ https://egmontinstitute.be/app/uploads/2025/04/Verstraete-et-al_Paper_130_Final.pdf?type=pdf

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/safe/>

⁸ https://defensemirror.com/news/38312/European_Union_Defence_Spending_Reaches____279B_in_2023

kapasitesini güçlendirmeyi, ortak tedariki desteklemeyi ve savunma ürünlerinin güvenli erişilebilirliğini artırmayı amaçlamaktadır. Bütçenin 300 milyon avrosu, Ukrayna savunma sanayiini desteklemeye yönelik Ukrayna Destek Aracı'na ayrılmıştır. Program ayrıca savunma tedarik zincirlerinin dayanıklılığını artırmaya yönelik AB düzeyinde bir arz güvenliği çerçevesi öngörmektedir.⁹

PESCO Kapsamında Mayın Karşı Önleme: MAS MCM ve rMCM Programı: Belçika, deniz mayın karşı önleme alanındaki uzmanlığıyla PESCO'nun Maritime Autonomous Systems for Mine Countermeasures (MAS MCM) projesine katılmaktadır. Buna paralel olarak Belçika ve Hollanda, mayın karşı önleme kapasitelerini yenilemek üzere replacement Mine Counter Measures (rMCM) programını yürütmektedir.

rMCM programı kapsamında her iki ülke için toplam 12 yeni mayın karşı önleme gemisi inşa edilmektedir; bunların altısı Belçika, altısı Hollanda içindir. Programın ilk Belçika gemisi olan M940 Oostende, 3 Kasım 2025'te Zeebrugge Deniz Üssü'ne ulaşmış ve 7 Kasım 2025'te Belçika Savunmasına resmen devredilmiştir. Gemiler, mayın tespit ve imhasında insansız yüzey, sualtı ve hava sistemlerinden yararlanacak şekilde tasarlanmaktadır. Tüm gemilerin 2030'a kadar teslim edilmesi öngörülmektedir.¹⁰

2. Belçika'nın Savunma Dönüşümü

2.1. Tarihsel Arka Plan ve Yapısal Kırılma

Belçika, uzun süre NATO içinde savunma harcamasının GSYİH'ye oranı bakımından alt sıralarda yer almıştır. NATO verilerine göre ülke 2024'te savunmaya GSYİH'sinin yaklaşık yüzde 1,3'ünü ayırırken, 2025'te bu oran yüzde 2'ye ulaşmıştır.¹¹ SIPRI verilerine göre Belçika'nın askerî harcamaları 2025'te yüzde 59 artarak 14,5 milyar ABD dolarına ulaşmış; ülke küresel askerî harcama sıralamasında 28'inci sırada yer almıştır.

Savunma Bakanı Theo Francken, göreve başlamasının hemen ardından 7 Şubat 2025'te Belçika büyükelçilerine hitaben yaptığı ilk resmi konuşmasında bu dönemi "ulusal utanç dönemi" olarak nitelendirmiş; Belçika'nın NATO'nun kurucu üyesi sıfatıyla yükümlülüklerini yerine getirmediğini kabul etmiştir. NATO'nun 2024 verileri bu tespiti somutlaştırmaktadır: Belçika söz konusu yılda

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/defence-industry-programme/>

¹⁰ <https://www.naval-technology.com/projects/mine-countermeasure-vessels/>

¹¹ https://www.nato.int/content/dam/nato/legacy-wcm/media_pdf/2024/6/pdf/240617-def-exp-2024-en.pdf

GSYİH'nın yaklaşık yüzde 1,3'ünü — yaklaşık 7,9 milyar Avro — savunmaya ayırmış ve silahlı kuvvete sahip 31 NATO üyesi arasında sondan dördüncü sıraya gerilemiştir.¹²

Bu görünüm, 2020'li yıllarda Avrupa güvenlik ortamında yaşanan gelişmeler ve 2025 başında göreve başlayan De Wever hükümetinin savunma kapasitesini güçlendirmeye yönelik politika öncelikleriyle birlikte değişmeye başlamıştır. Hükümetin koalisyon anlaşmasında savunma harcamalarının artırılması ve NATO hedefleri doğrultusunda kapasite geliştirilmesi öngörülmüş; bu doğrultuda Belçika'nın savunma bütçesi ve modernizasyon planlarında artış yönünde bir eğilim ortaya çıkmıştır.

"Paskalya Anlaşması" ve Hızlandırılmış Harcama Kararı

Belçika federal hükümeti, Nisan 2025'te sonuçlanan "Paskalya Anlaşması" kapsamında savunma harcamalarını artırma kararı almıştır. Anlaşma, Belçika'nın NATO'nun önceki yüzde 2 GSYİH savunma harcaması eşiğine 2029 yerine 2025 içinde ulaşmasını hedeflemiştir.¹³

Bu hedef doğrultusunda 2025 yılı için yaklaşık 3,9 milyar avro ek savunma harcaması öngörülmüş; finansman için Euroclear'da tutulan dondurulmuş Rus varlıklarından kaynaklanan vergi gelirleri, kamu iştiraklerinden temettüler ve olası varlık satışları gibi kaynaklar değerlendirilmiştir. Anlaşma kapsamındaki toplam savunma paketi yaklaşık 21,3 milyar avro, bunun yeni anlaşmayla güvence altına alınan bölümü ise 16,8 milyar avro olarak açıklanmıştır.¹⁴ SIPRI verilerine göre Belçika'nın askerî harcamaları 2025'te yüzde 59 artarak 14,5 milyar ABD dolarına ulaşmış; ülke küresel askerî harcama sıralamasında 28'inci sırada yer almıştır.¹⁵

2.1.1. NATO'nun Yüzde 5 Hedefi ve Ankara Zirvesi

24–25 Haziran 2025'te Lahey'de düzenlenen NATO Zirvesi'nde müttefikler, 2035'e kadar GSYİH'nin yüzde 5'ini savunma ve savunma-güvenlikle bağlantılı harcamalara ayırma yönünde taahhütte bulunmuştur. Bu çerçevede, GSYİH'nin en az yüzde 3,5'inin çekirdek savunma gereksinimlerine; yüzde 1,5'e kadar olan bölümünün ise kritik altyapı, sivil hazırlık, dayanıklılık, inovasyon ve savunma sanayii gibi daha geniş güvenlik alanlarına yönlendirilmesi öngörülmektedir.¹⁶

¹² <https://dsei-gateway.com/en/news/budget-investment/belgium-boosts-spending-to-join-nato-2-club/>

¹³ <https://www.belganewsagency.eu/belgiums-easter-agreement-promising-record-defence-spending-sparks-political-backlash>

¹⁴ <https://www.belganewsagency.eu/belgium-accelerates-military-investment-with-more-f-35s>

¹⁵ https://www.sipri.org/sites/default/files/2026-04/2604_milex_2025.pdf

¹⁶ <https://www.nato.int/en/what-we-do/introduction-to-nato/defence-expenditures-and-natos-5-commitment>

7–8 Temmuz 2026 tarihlerinde Ankara’da düzenlenen NATO Zirvesi, Lahey’de kararlaştırılan hedeflere yönelik ilerlemenin ele alındığı bir toplantı olmuştur. NATO Genel Sekreteri Mark Rutte, müttefiklerin yüzde 5 hedefi doğrultusunda açık ve güvenilir uygulama planları ortaya koymasının önemini vurgulamıştır. Zirvede savunma sanayii kapasitesi, üretim artışı, ortak tedarik ve müttefikler arası iş birliği öne çıkan başlıklar arasında yer almıştır.¹⁷

Belçika bakımından bu çerçeve, savunma kapasitesinin ve ilgili güvenlik yatırımlarının orta ve uzun vadeli planlama içinde değerlendirilmesini gerektiren bir politika bağlamı oluşturmaktadır.

2.2. Strategic Vision Defence 2025: Mali Çerçeve ve Yatırım Yol Haritası

Belçika federal hükümeti, 2026–2034 dönemine yönelik savunma stratejisi kapsamında yaklaşık 34 milyar avroluk yatırım çerçevesi üzerinde anlaşmaya varmıştır. Plan; savunma kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla ekipman, mühimmat stokları, personel, altyapı ve teknoloji yatırımlarını kapsamaktadır.¹⁸ Öncelikli alanlar arasında deniz kapasitesi, hava savunması, kara araçları, lojistik, helikopterler ve mühimmatın yanı sıra elektronik harp, insansız sistemler, yapay zekâ, siber güvenlik ve uzay tabanlı askerî sistemler bulunmaktadır. Bu çerçeve, Belçika’nın NATO içindeki savunma kapasitesini ve uzun vadeli hazırlığını geliştirmeye yönelik planlamasını yansıtmaktadır.

2.2.1. Temel Mali Parametreler

Stratejik plana göre 2026-2034 döneminde 34,8 milyar Avro'luk kapasite taahhüt bütçesi belirlenmiş olup, bu dönem içinde doğrudan harcanacak miktar 24,7 milyar Avro olarak öngörülmüştür. Hükümetin bütçe planlamasında savunma harcamalarının 2025’te GSYİH’nin yüzde 2’sine çıkarılması, bu seviyenin 2033’e kadar korunması ve ardından yüzde 2,5’e yükseltilmesi öngörülmektedir. Mevcut ekonomik varsayımlara göre savunma bütçesinin 2033’te yaklaşık 16,5 milyar avroya, 2034’te ise 21,3 milyar avroya ulaşması planlanmaktadır.¹⁹

Yıl / Dönem	Öngörülen Savunma Bütçesi	GSYİH Oranı Hedefi
2024 (gerçekleşen)	~7,9 milyar Avro	%1,27
2025 (gerçekleşen)	12,8 milyar Avro	%2,00
2033 (hedef)	16,5 milyar Avro	%2,00
2034 (hedef)	21,3 milyar Avro	%2,50
2035 (NATO Taahhüdü)	-	%3,5 (doğrudan) + %1,5 (bağlantılı)

¹⁷ <https://www.nato.int/en/news-and-events/events/2026/07/overview---2026-nato-summit-in-ankara->

¹⁸ <https://english.n-va.be/news/agreement-on-eu34-billion-defence-investment-belgium-is-once-again-a-reliable-nato-partner>

¹⁹ <https://www.defensenews.com/global/europe/2025/07/21/belgium-to-add-f-35s-spend-billions-on-anti-air-in-defense-catch-up/>

NATO'nun 2025'te kabul edilen daha yüksek savunma harcaması hedefleri sonrasında Belçika hükümeti, orta ve uzun vadeli harcama planlarının uygulanma biçimini değerlendirmeye devam etmektedir.

2.2.2. Savunma Fonu: SFPIM Defence

Belçika federal kamu yatırım kuruluşu SFPIM, federal devlet adına yaklaşık 14 milyar avro değerinde varlık yönetmektedir. Savunma ve güvenlik alanına yönelik yatırım faaliyetleri için SFPIM bünyesinde uzmanlaşmış bir iştirak olan SFPIM Defence oluşturulmuştur. Bu yapı, Temmuz 2025 tarihli Kraliyet Kararnamesi temelinde kurulmuş olup savunma, güvenlik ve çift kullanımlı teknoloji şirketlerine yatırım yapmayı amaçlamaktadır.²⁰

SFPIM Defence'in yaklaşık 2 milyar avroluk yatırım kapasitesiyle desteklenmesi öngörülmektedir. Fonun temel işlevi, doğrudan askerî ekipman tedariki yapmak değil; Belçika'da ekonomik veya teknolojik etkisi bulunan şirketlere sermaye yatırımı yoluyla destek sağlamaktır. Bu yaklaşım; savunma, havacılık, uzay, siber güvenlik, yapay zekâ, veri ve ilgili çift kullanımlı teknoloji alanlarında sanayi kapasitesi ile araştırma-geliştirme faaliyetlerinin güçlendirilmesine yöneliktir.²¹

Federal hükümetin açıklamalarına göre SFPIM Defence'in yatırım stratejisi, Belçika ile bağlantılı stratejik sanayi aktörlerinin desteklenmesi ve belirlenen öncelikli yatırım temalarında inovasyonun teşvik edilmesi esasına dayanmaktadır. Finansman kaynakları arasında SFPIM'in yatırım kaynakları, bazı kamu varlıklarının yeniden yapılandırılmasından doğabilecek kaynaklar ve uygun Avrupa fonlarının kullanılması yer alabilmektedir. Yatırımların uygulanması ve her bir yatırım kararının kapsamı, ticari değerlendirme ve kamu yönetişimi süreçlerine bağlı olacaktır.²²

SFPIM Defence, Belçika savunma sanayiinin Avrupa düzeyindeki programlara ve tedarik zincirlerine katılımını desteklemeyi hedefleyen federal araçlardan biri olarak değerlendirilebilir. Ancak fonun nihai yatırım portföyü, sektörler veya şirketler arasındaki dağılımı ve her yatırımın zamanlaması kamuya açık biçimde tamamen belirlenmiş değildir.

Flaman Savunma Fonu

Flaman Hükümeti de PMV aracılığıyla savunma ve çift kullanımlı teknoloji alanında yatırım yapılmasını destekleyecek bir Flaman Savunma Fonu oluşturmayı planlamaktadır. Amaç, kamu ve

²⁰ <https://sfpim.be/en/>

²¹ <https://www.rtf.be/article/le-fonds-defense-dote-de-2-milliards-d-euros-ce-n-est-pas-une-depense-c-est-un-investissement-affirme-son-president-bernard-delvaux-11753363>

²² <https://sfpim.be/nl/about-en-nl/onze-dochteronderneming/>

özel yatırımcıların katılımıyla savunma sektöründeki şirketler için 1 milyar avroya kadar sermaye mobilize etmektedir.²³

Fonun kesin hukuki yapısı, yatırım kriterleri ve kamu-özel finansman oranı nihai olarak belirlenmemiştir. PMV, fonun nihai yapısı kurulana kadar savunmayla bağlantılı yatırımları kendi bilançosundan finanse edebileceğini açıklamıştır.²⁴

2.3. Strategic Vision Defence 2025 ve Ulusal Planlama Çerçevesi

Belçika'nın savunma planlaması, 2022 tarihli STAR Planı ile 2025'te güncellenen Stratejik Vizyon çerçevesinde şekillenmektedir. Değişen güvenlik ortamı ve artan NATO/AB kapasite gereksinimleri doğrultusunda, STAR Planı'nın gözden geçirilmesi ve savunma yatırımlarının hızlandırılması öngörülmüştür. Güncellenen yaklaşım; operasyonel kapasitenin güçlendirilmesi, personel sayısının artırılması, yeni yeteneklerin geliştirilmesi ve daha istikrarlı çok yıllık bütçe planlamasına odaklanmaktadır. Belçika ayrıca savunma ve dayanıklılığı güçlendirmek için üç tamamlayıcı ulusal plan hazırlamaktadır: Ulusal Savunma Planı, Ulusal Etkinleştirme Planı (National Enablement Plan) ve Ulusal Dayanıklılık Planı. Bu planların Ulusal Güvenlik Stratejisi ile bağlantılı biçimde geliştirilmesi; federal kurumlar, bölgeler, özel sektör, NATO, AB ve komşu ülkelerle eşgüdüm içinde yürütülmesi öngörülmektedir.²⁵ Ulusal Savunma Planı, kritik altyapılar ve ulusal güvenliğe yönelik tehditlere karşı genel bir çerçeve oluşturmayı; Ulusal Etkinleştirme Planı ise Belçika'nın müttefik kuvvetler için ev sahibi, kabul ve transit ülke sorumluluklarını somutlaştırmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda ulaştırma altyapısı, lojistik, limanlar, havaalanları, demiryolu ve karayolu kapasitesi gibi sivil-askerî unsurlar önem taşımaktadır. Ulusal Dayanıklılık Planı ile ilgili çalışmalar, siber güvenlik, kritik altyapıların korunması, sivil hazırlık ve ulusal kriz yönetimi gibi alanları kapsamaktadır. Bu planların ayrıntıları ve finansman yöntemleri uygulama sürecinde netleşecektir.

Temel Kapasite Yatırımları

Belçika'nın Strategic Vision Defence 2025 çerçevesindeki yatırım yaklaşımı, NATO ile uyumlu biçimde hazırlık düzeyinin, caydırıcılığın ve geleceğin harekât ortamına uyum kapasitesinin güçlendirilmesine yöneliktir. Savunma bütçesinin yüzde 3'ünden fazlasının araştırma, inovasyon ve teknoloji geliştirme faaliyetlerine ayrılması öngörülmektedir.²⁶

²³<https://www.vlaamsparlament.be/nl/actueel/nieuws-uit-het-vlaams-parlement/hopelijk-hebben-we-de-extra-investeren-voor-defensie>

²⁴ <https://www.pmv.eu/nieuws-item/defensie-investeren-vanaf-nu-mogelijk-bij-pmv/>

²⁵ <https://www.dekamer.be/flwb/pdf/56/0856/56K0856022.pdf>

²⁶ <https://www.mil.be/en/about-belgian-defence/strategic-vision-defence-2025/>

Öncelikli yatırım alanları; katmanlı kara konuşlu hava savunması, mühimmat ve lojistik stoklarının yenilenmesi, kara kuvvetlerinin araç ve destek kapasitesi, hava muharebe ve hava taşımacılığı yetenekleri ile deniz kuvvetlerinin yüzey harbi kapasitesidir. Plan ayrıca insansız sistemler, karşı-drone çözümleri, siber savunma, elektronik harp, yapay zekâ ve uzay tabanlı askerî sistemlere yatırım öngörmektedir. Bu yatırımların amacı, Belçika Silahlı Kuvvetlerinin ulusal toprakların korunması, kolektif savunmaya katkı ve yüksek yoğunluklu çatışma senaryolarına hazırlık bakımından kapasitesini geliştirmektir. Hava savunmasında NASAMS ve Skyranger sistemleri; hava gücünde ilave F-35 uçakları; kara kapasitesinde ise CaMo çerçevesindeki Griffon, Serval ve Jaguar ailesi öne çıkan planlama unsurları arasındadır.

Hava Savunma

Belçika, 1990’lardan bu yana oluşan kara konuşlu hava savunma kapasitesi açığını katmanlı bir hava savunma mimarisiyle gidermeyi planlamaktadır. Bu çerçevede Belçika, 10 NASAMS sistemi tedarik etmek üzere Hollanda ile iş birliği geliştirmiştir. NATO’nun Temmuz 2026 Ankara Zirvesi’nde imzalanan iş birliği anlaşması, Belçika’nın Hollanda’nın mevcut tedarik çerçevesinden yararlanarak Kongsberg’den NASAMS sistemleri almasına imkân sağlamaktadır. Ancak Kongsberg ile nihai sözleşme görüşmeleri devam etmektedir.²⁷

Bu çerçevede Belçika, Hollanda ile iş birliği içinde 10 NASAMS orta menzilli ve 20 Skyranger kısa menzilli sistem tedarik etmeyi planlamaktadır. Yaklaşık 3,1 milyar avroluk paketin tedarik ve sözleşme süreci ilgili onaylara bağlı olarak ilerlemektedir.²⁸ Plan ayrıca uzun menzil ve balistik füze savunması için üç sistemlik ek bir kapasite öngörmekte; bu alan için yaklaşık 2 milyar avroluk yatırım planlanmaktadır.

2.3.1. Hava Kuvvetleri

Belçika, F-16 filosunun yerini almak üzere 2018’de sipariş edilen 34 F-35A’ya ek olarak, 2025’te 11 ilave F-35A tedarik etme niyetini açıklamış; böylece planlanan toplam filo büyüklüğü 45 uçağa ulaşmıştır. İlk F-35A uçakları Ekim 2025’te Florennes Hava Üssü’ne ulaşmış, ilk operasyonel filonun Florennes’te; ikinci filonun ise daha sonra Kleine-Brogel’de konuşlandırılması planlanmıştır.

Stratejik Vizyon 2025, hava gücünün yanı sıra insansız hava araçları, özel harekât için kısa kalkış- iniş kabiliyetli uçaklar, helikopter kapasitesi, güvenli iletişim ve istihbarat-gözetleme yeteneklerinin

²⁷ <https://thedefensepost.com/2026/07/09/belgium-nasams-kongsberg/>

²⁸ <https://www.marketscreener.com/news/belgium-plans-to-spend-3-1-billion-euros-on-nasams-and-skyranger-systems-belgian-official-ce7f5fd3d98cff25>

geliştirilmesini de öngörmektedir. Bu yatırımlar, Belçika'nın ulusal görevler ve NATO kapsamındaki hava operasyonlarına katkı kapasitesini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Belçika'nın F-16 filosunu aşamalı olarak Ukrayna'ya devretme planı da F-35 geçiş takvimiyle bağlantılıdır. Açıklanan takvim, F-35'lerin hizmete girişine ve Belçika'nın kendi hava savunma ile NATO görev gereksinimlerine bağlı olarak uygulanacaktır.²⁹

2.3.2. Kara Kuvvetleri

Belçika, 30 Aralık 2025'te Fransız DGA aracılığıyla KNDS France ile 1,15 milyar Avro değerinde bir sözleşme imzalayarak 92 adet Griffon ve 123 adet Serval zırhlı araç siparişi vermiştir. Bu alım Belçika'nın ilk Serval tedarikini oluştururken Griffon filosunun toplam büyüklüğünü yaklaşık 500 araca çıkarmaktadır. Aynı program kapsamında Lüksemburg da 38 Jaguar ve 16 Griffon aracıyla Scorpion kullanıcı devletleri arasına katılmıştır.³⁰

2.3.3. Deniz Kuvvetleri

Belçika ve Hollanda, yaşlanan M sınıfı fırkateynlerin yerini almak üzere Anti-Submarine Warfare Frigate (ASWF) programını yürütmektedir. Haziran 2023'te Damen'e verilen sözleşme, iki ülke için başlangıçta toplam dört fırkateyni kapsamaktaydı.³¹ Hollanda Savunma Bakanlığının Mayıs 2026 tarihli proje raporuna göre, tasarımda ilave geliştirme ihtiyacı nedeniyle ilk fırkateynin teslimi en erken 2033 yılına ertelenmiştir. Bu gecikmenin Belçika'nın teslimat takvimine de yansımaları beklenmektedir.

Belçika Savunma Bakanı Theo Francken, Temmuz 2026'da maliyetler ve teslimat takvimi nedeniyle programın mevcut şartlarını yeniden değerlendirdiklerini açıklamış; Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve Türkiye'deki tersanelerden alternatif çözümler hakkında bilgi talep edileceğini bildirmiştir.³² Programın geleceğine ilişkin kararın Ekim 2026'da alınması öngörülmüştür.

²⁹ <https://aerospaceglobalnews.com/news/belgium-f-16-ukraine-delivery-full-fleet/>

³⁰ <https://militaeraktuell.at/en/knds-269-griffon-serval-and-jaguar-for-belgium-and-luxembourg/>

³¹ <https://www.janes.com/defence-intelligence-insights/defence-news/sea/design-delays-impact-frigate-deliveries-for-the-netherlands-belgium>

³² <https://www.navalnews.com/naval-news/2026/07/belgium-aswf-frigate-alternatives-damen-delays/>

3. Belçika Savunma Sanayisi: Genel Yapı ve Görünüm

3.1. Sektör Genel Görünümü

Belçika Güvenlik ve Savunma Sanayii (Belgian Security and Defence Industry – BSDI), çok katmanlı bir endüstriyel yapıya ve belirgin bir ekonomik ağırlığa sahiptir. Agoria/BSDI'nin 4 Mart 2025 tarihli raporuna göre sektörün başlıca rakamları:

Kategori	Şirket Sayısı	Ciro	Doğrudan İstihdam
Doğrudan askeri ürün ve hizmet tedarikçileri	80+	2 milyar Avro	5.000
Geniş ekosistem (teknoloji ve dijital)	511	4 milyar Avro	13.000+
Tüm savunma ve güvenlik faaliyetleri	892	5 milyar Avro	16.300
8 yıl sonrası projeksiyon	—	10 milyar Avro+	+8.000 ek istihdam

Kaynak:BSDI

3.2. KOBİ Yapısı ve Bölgesel Dinamikler

Belçika savunma sanayisi büyük ölçüde **KOBİ-odaklı bir yapıya** sahiptir:

- %73 — 50 veya daha az çalışanı olan şirketler
- %23 — 51-250 arası çalışanı olan şirketler
- %4 — 250'den fazla çalışanı olan şirketler

Bölgesel Durum

Bölge	Uzmanlık Alanları	Önemli Şirketler
Valon	Havacılık, uzay itki sistemleri, küçük silah ve hafif silah üretimi, zırhlı araç mühendisliği, mühimmat	FN Browning, John Cockerill Defense, Thales Belgium, KNDS, Pitagone
Flaman	Bozucu çift kullanımlı teknolojiler, dijital sistemler, ileri imalat, mühendislik	ScioTeq, Asco Industries, OIP Sensor Systems, dotOcean
Brüksel	Havacılık, geliştirme/bakım, siber güvenlik	ORIZIO Group (SABCA + Sabena Engineering), NVISO, ILIAS Solutions

3.3. İstihdam Dağılımı (Alt Sektörlere Göre)

- %28 — Silah sistemleri, mühimmat ve kara araçları
- %20 — Dijital ve siber güvenlik
- %16 — Havacılık
- %10 — Elektronik, sensörler ve optik
- %5 — Uzay teknolojileri
- %5 — Mekanik ve drone'lar
- %5 — Malzemeler (kompozit, metal, tekstil)
- %11 — Diğer (araştırma merkezleri, denizaltı mayın karşı önlemleri, eğitim ve simülasyon)

3.4. İhracat Performansı

Belçika savunma sanayisi belirgin bir **ihracat odaklı yapıya** sahiptir olup, üretimin **%66'sından fazlası uluslararası pazarlara** yönelmektedir.

Bölge / Ülke	İhracat Payı
Avrupa (toplam)	%71,3
Fransa	%17,5
Birleşik Krallık	%15,2
Almanya	%14,9
Kuzey Amerika	%12
Asya	%11,7

Belçika savunma sanayisi, belirgin biçimde ihracat odaklı bir üretim yapısına sahiptir. Sektör üretiminin yüzde 66'sından fazlası uluslararası pazarlara yönelmekte olup, ihracatın yüzde 71,3'ü Avrupa pazarlarına yapılmaktadır. Başlıca ihracat pazarları Fransa, Birleşik Krallık ve Almanya olup, bu ülkelerin toplam ihracattaki payları sırasıyla yüzde 17,5, yüzde 15,2 ve yüzde 14,9 düzeyindedir. Avrupa'yı yüzde 12 payla Kuzey Amerika ve yüzde 11,7 payla Asya izlemektedir.³³

Sektörün kurumsal görünürlüğü ve firma tabanı son dönemde hızlı biçimde genişlemektedir. Agoria-BSDI verilerine göre Belçika savunma kümesi dört yılda üye sayısını ikiye katlayarak 153 firmaya ulaşmış olup, son aylarda 500'ü aşkın teknoloji şirketi sektöre giriş için başvuruda bulunmuştur. Mart 2026'da Belçika'nın ilk savunma fuarı olan BEDEX'in düzenlenmesi de sektörün artan kurumsal ve ticari ağırlığını göstermektedir.³⁴

Agoria hesaplamalarına göre Belçika savunma sanayisinin 2033'e kadar iki katına çıkması ve bu büyümenin yaklaşık 8.000 ilave istihdam yaratması öngörülmektedir. Bununla birlikte, bankaların savunma şirketlerini finanse etme konusundaki isteksizliği ve Belçika'nın birçok Avrupa ülkesine kıyasla daha katı ihracat lisans rejimi, sektörün büyümesi önündeki başlıca yapısal engeller arasında gösterilmektedir.³⁵

³³<https://www.defence-institute.be/en/defence-industry-and-research-strategy/the-belgian-economic-potential-in-the-industry-of-defence-and-security/>

³⁴<https://www.agoria.be/en/themes/business-groups/safety-security-defence/defence/interest-in-the-defence-sector-continues-to-grow>

³⁵ <https://www.belganewsagency.eu/belgiums-defence-industry-poised-to-double-in-size-by-2033>

3.5. Ar-Ge ve Büyüme Projeksiyonları

Belçika, GSYİH'sinin yaklaşık yüzde 3,4'ünü Ar-Ge harcamalarına ayırarak Avrupa'da bu alanda öne çıkan ülkeler arasında yer almaktadır. Savunma alanındaki Ar-Ge yatırımlarının ekonomik etkisi, yalnızca askerî kapasite artışıyla sınırlı kalmamakta; uzun vadede sivil ekonomiye yayılan teknolojik kazanımlar da üretmektedir.

RaboResearch'ün 2025 tarihli değerlendirmesine göre, savunma Ar-Ge'sine yapılan her 1 Avro'luk yatırım, uzun vadede 7 ila 8 Avro arasında ilave ekonomik çıktı yaratma potansiyeline sahiptir. Bu etkinin temelinde internet, GPS ve çip teknolojileri gibi askerî kaynaklı inovasyonların zaman içinde sivil ekonomiye yayılması bulunmaktadır. Bununla birlikte, söz konusu ekonomik getirinin ortaya çıkması için yatırımların iyi hedeflenmiş, koordineli ve süreklilik arz eden bir stratejiye dayanması gerekmekte; ekonomik kazanımların olgunlaşması on yıl veya daha uzun sürebilmektedir.³⁶

Bu çerçevede Strategic Vision Defence 2025, toplam savunma bütçesinin yüzde 3'ünden fazlasının inovasyon ve geliştirme faaliyetlerine ayrılmasını öngörmektedir. Söz konusu yaklaşım, savunma yatırımlarının yalnızca tedarik odaklı değil, aynı zamanda teknoloji geliştirme, sanayi kapasitesi ve uzun vadeli rekabetçilik ekseninde ele alındığını göstermektedir.³⁷

3.6. DIRS (Savunma, Sanayi ve Araştırma Stratejisi)

Defence, Industry and Research Strategy, Belçika'nın savunma teknolojik ve endüstriyel tabanını güçlendirmeye yönelik temel strateji belgesidir. Strateji, Belçika'nın savunma ve güvenlik alanındaki teknolojik önceliklerini iki ana eksende sınıflandırmaktadır. İlk eksen, yetenek odaklı dikey öncelikleri kapsamaktadır. Bu başlık altında deniz mayın karşı önlemleri, yeni nesil muharebe uçağı teknolojileri, ileri askerî sağlık ve insan performansı, ileri asker sistemi, mühimmat sistemleri, insansız akıllı sistemler ve uzay tabanlı uygulamalar yer almaktadır.³⁸

İkinci eksen ise yatay teknolojik önceliklerden oluşmaktadır. Bu kapsamda savunma siber kabiliyetleri, yaşam döngüsü hizmetleri, akıllı yapı ve malzemeler, enerji ve çevre, veri yönetimi ve gömülü zeki sistemler, yükselen ve bozucu teknolojiler, temel teknolojiler ile beceri ve yetkinliklerin geliştirilmesi öncelikli alanlar olarak belirlenmiştir.³⁹

³⁶<https://www.rabobank.nl/kennis/d011483812-met-een-goede-strategie-zijn-defensie-uitgaven-potentieel-een-economische-motor-voor-europa>

³⁷ <https://www.mil.be/en/about-belgian-defence/strategic-vision-defence-2025/>

³⁸ <https://www.defence-institute.be/en/defence-industry-and-research-strategy/>

³⁹ <https://www.defence-institute.be/en/defence-industry-and-research-strategy/>

DIRS 2.0 kapsamında, uzun vadeli Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi ve bölgesel makamlarla iş birliği içinde Belçika’da silah ve silah sistemlerinin üretim ile montaj kapasitesinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda özel bir “Savunma için Endüstriyel Geliştirme Planı” hazırlanması öngörülmektedir.⁴⁰

Kurumsal düzeyde ise 2026 politika notunda, DIRS’in hızlandırılması amacıyla ODIN’in kurulması öngörülmüştür. Kamu hukuku tüzel kişiliğine sahip olması planlanan ODIN’in, savunma inovasyonunun desteklenmesi, sektör ekosistemlerinin güçlendirilmesi ve Belçika savunma sanayisinin uluslararasılaştırılması bakımından merkezî bir odak noktası işlevi görmesi amaçlanmaktadır.

4. Belçika Savunma Sanayisinin Önde Gelen Şirketleri

Belçika Dış Ticaret Ajansı tarafından yayımlanan sektör çalışmasında yer verilen 12 şirket örneği, Belçika savunma sanayisinin farklı alt alanlarda faaliyet gösteren çok aktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

4.1. FN Browning Group (Valon Bölgesi)

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	1889
Genel Merkez	Herstal (Belçika)
Çalışan Sayısı	3.000 (Belçika: 1.500)
Ciro (2023)	908 milyon Avro
Ar-Ge Yatırımı	Cironun %10-15'i
İhracat Oranı	%90+
Yan Kuruluşlar	FN America (ABD), FN UK, Browning North America, Browning Viana (Portekiz), Noptel (Finlandiya)
Ortaklık	Miroku (Japonya, %13,27)

FN Browning Group, merkezi Herstal’da bulunan ve Valon Bölgesi savunma sanayii ekosisteminin önde gelen kuruluşlarından biri olan uluslararası bir savunma, güvenlik, avcılık ve sportif atıcılık grubudur. Grup, 2023 yılında 908 milyon Avro ciro ve 75 milyon Avro net kâr açıklamıştır.⁴¹ Ciro içinde FN ve Noptel markalarını kapsayan Savunma ve Güvenlik Bölümü 500 milyon Avro’nun

⁴⁰ <https://defencebelgium.com/2026/02/16/analyse-du-budget-2026-201-milliards-deuros-dengagement-pour-la-defense/>

⁴¹ <https://fnherstal.com/fr/uncategorized-fr/fn-browning-group-resultats-financiers-2023/>

üzerinde; Browning ve Winchester markalarını kapsayan Avcılık ve Sportif Atıcılık Bölümü ise 400 milyon Avro'nun üzerinde katkı sağlamıştır.

Şirketin savunma ve güvenlik portföyünde tabancalar, tüfekler, makineli tüfekler, küçük kalibre mühimmat, entegre silah sistemleri, optik ve algılama çözümleri yer almaktadır. FN Evolys hafif makineli tüfek ailesi ile Sea deFNder uzaktan komutalı silah istasyonu, şirketin güncel ürün portföyünde öne çıkan çözümler arasındadır. Bu ürünler, farklı kullanıcı gereksinimlerine yönelik silah sistemi ve platform entegrasyonu seçenekleri sunmaktadır.

Belçika Hükümeti, Kasım 2023'te Belçika Savunması ile FN Herstal arasında uzun vadeli stratejik ortaklığın uygulanmasını onaylamıştır. Yirmi yıllık bu ortaklık; Belçika Savunmasının küçük silah filosunun operasyonel hazır bulunuşluğunun sürdürülmesini, küçük kalibre mühimmat tedarikini, silah sistemlerinin yönetim ve bakımını, dijitalleşme faaliyetlerini ve ilgili Ar-Ge çalışmalarını kapsamaktadır.

FN Herstal ayrıca, Small Arms Ammunition Technologies (SAAT) adlı Avrupa konsorsiyum projesinin koordinatörüdür. Dört yıl sürmesi planlanan ve 8,3 milyon Avro bütçeye sahip proje; dokuz ülkeden 18 savunma şirketi, araştırma kuruluşu ve savunma kurumunu bir araya getirmektedir. SAAT projesi, küçük silah mühimmatına yönelik ortak Avrupa standartlarının geliştirilmesini; birlikte çalışabilirliğin artırılmasını ve Avrupa savunma sanayiinin ilgili teknolojilerdeki kapasitesinin güçlendirilmesini hedeflemektedir.

4.2. John Cockerill Defense (Valon Bölgesi)

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	1817 (Cockerill Group)
Genel Merkez	Loncin (Valon Bölgesi)
Çalışan Sayısı (2025)	2.126 (Cockerill Group: 7.010)
Ciro (2024)	800 milyon Avro (Group: 1,417 milyar Avro)
Büyüme (2024)	%50 artış (2022'ye göre)
CAPEX (2024)	40 milyon Avro

John Cockerill Defense, 1817'ye uzanan geçmişe sahip John Cockerill Group'un savunma faaliyetlerini yürüten birimidir. Grup, 2024 yılında 1,417 milyar Avro ciro ve yaklaşık 1,7 milyar Avro sipariş girişi açıklamış; yıl sonunda 8.000'in üzerinde kişiyi istihdam etmiştir.⁴²

⁴² <https://johncockerill.com/wp-content/uploads/2025/07/john-cockerill-rapport-mission-2024-web.pdf>

Şirket, kara platformlarına yönelik taret ve silah sistemleri, uzaktan komutalı silah sistemleri ile simülasyon ve eğitim çözümleri başta olmak üzere kara savunma alanında çeşitli teknolojiler geliştirmektedir. Ürün ve hizmet portföyünde orta ve büyük kalibreli Cockerill® taret ve silah sistemleri, Agueris® simülasyon çözümleri ile kara platformlarına yönelik farklı sistem ve hizmetler yer almaktadır.

John Cockerill'in Temmuz 2024'te Fransız askerî araç üreticisi Arquus'u devralması, grubun kara savunma alanındaki faaliyetlerini önemli ölçüde genişletmiştir. İşlem sonucunda Arquus'un askerî araç alanındaki yetkinlikleri ile John Cockerill Defense'in taret, silah sistemi ve simülasyon kabiliyetlerinin aynı yapı altında kademeli olarak bütünleştirilmesine başlanmıştır. Belçika ve Fransa devletleri de söz konusu süreç çerçevesinde John Cockerill Defense sermayesine ayrı ayrı yüzde 10 oranında katılmıştır.

John Cockerill ve John Cockerill Defense ayrıca Avrupa Savunma Fonu kapsamında FAMOUS2, MARSEUS ve INDY projelerinde yer almıştır. FAMOUS2, yeni nesil zırhlı kara platformları ve bunlara yönelik teknolojilerin geliştirilmesini hedeflemekte olup, John Cockerill Defense proje kapsamında orta kalibreli silah sistemlerine ilişkin faaliyetlerin koordinasyonunu üstlenmiştir. MARSEUS projesinde ise görüş hattı ötesi angajman kabiliyetlerinin kara platformlarına entegrasyonuna yönelik çalışmalara katkı sağlamıştır. John Cockerill SA'nın katıldığı INDY projesi ise operasyon bölgelerindeki askerî kampların enerji bağımsızlığı ve enerji verimliliğinin geliştirilmesine odaklanmıştır.

4.3. Thales Belgium (Valon Bölgesi)

Gösterge	Bilgi
Belçika'da varlık	50+ yıl
Genel Merkez	Herstal
Savunma Tesisleri	Herstal, Evergnée, Tubize
Çalışan Sayısı	480 (Thales Belgium toplam: 1.200)
Ciro (2024)	350 milyon Avro
İhracat Payı	%40

Thales Belgium, Fransız Thales Group'un yüzde 100 bağlı ortaklığıdır. Şirket, Belçika'da 50 yılı aşkın süredir savunma ve güvenlik, havacılık-uzay ile dijital kimlik ve güvenlik alanlarında faaliyet göstermektedir. Merkez ofisi Herstal'da bulunan şirketin savunma tesisleri Herstal, Evergnée ve Tubize'de yer almakta; Thales Belgium 480 kişiyi, Thales Group'un Belçika'daki tüm yapısı ise

yaklaşık 1.200 kişiyi istihdam etmektedir. Şirketin 2024 yılı savunma faaliyetleri cirosu 350 milyon Avro, ihracat payı ise yüzde 40 olarak belirtilmiştir.

Şirketin başlıca savunma yetkinlikleri; platform içi elektronik ve görev sistemleri, dijital taktik haberleşme, komuta-kontrol, muhabere, bilgisayar, istihbarat, gözetleme ve keşif (C4ISR) çözümleri, veri koruma, siber güvenlik ve egemen şifreleme teknolojileridir. Tubize tesisinde C4ISR yetkinlik merkezi bulunmaktadır.

Thales Belgium'un öne çıkan ürün alanlarından biri 70 mm roket sistemleridir. Şirket; kılavuzsuz ve lazer güdümlü 70 mm roketler, fırlatıcılar ve atış kontrol sistemlerini kapsayan bütünleşik çözümler sunmaktadır. Şirket, bu değer zincirinin tümünü sunabildiğini belirtmektedir.

Şirketin geliştirdiği Secure Multi-level Inter-Communications System (MACS), ABD Hava Kuvvetleri ve NATO AWACS E-3A platformlarında kullanılmaktadır. Thales Belgium, FLEP (Final Lifetime Extension Program) kapsamında AWACS filosuna yönelik bakım, eskime yönetimi ve sürekli mühendislik hizmetlerini 2035'e kadar sağlamaktadır.

Thales Belgium, Belçika-Fransa arasındaki CaMo (Capacité Motorisée) programında da rol üstlenmektedir. Şirket, 382 Griffon çok rollü zırhlı araç ve 60 Jaguar keşif/muharebe aracı için araç elektroniği ile haberleşme sistemlerinin entegrasyonundan sorumludur. Bu çözümlerin, Belçika ve Fransa kuvvetleri arasındaki birlikte çalışabilirlik ile müşterek harekât kapsamında veri paylaşımını desteklemesi hedeflenmektedir. Thales Group'un Belçika iştiraki, ağırlıklı olarak 70 mm roket sistemleri, C4ISR çözümleri ve güvenli iletişim teknolojileri alanlarında faaliyet göstermektedir. 70 mm roket sistemleri alanında kılavuzlu ve kılavuzsuz roketleri, fırlatıcıları ve atış kontrol sistemlerini değer zincirinin bütününe kapsayacak biçimde tek bir tedarikçi olarak sunabilmesi, şirketi bu alanda öne çıkaran temel unsurdur. 9,6 milyon Avro AB ASAP fonu ve 20 milyon Avro öz yatırımıyla 2025 yılında devreye alınan yeni montaj hattı, lazer güdümlü roket üretim kapasitesini beş katına, kılavuzsuz roket üretim kapasitesini ise iki katına çıkarmıştır.

Diğer faaliyet alanları arasında USAF ve NATO AWACS uçaklarında kullanılan MACS güvenli iletişim sistemi, 2035'e uzatılan AWACS bakım sözleşmesi (FLEP), Tubize'deki C4ISR Yetkinlik Merkezi ve CaMo programı kapsamında 382 Griffon ile 60 Jaguar için sağlanan araç elektroniği yer almaktadır. Thales Group bünyesinde yalnızca Belçika iştiraki tarafından sunulan egemen şifreleme çözümleri ise münhasıran Belçika hükümetine yönelik olarak geliştirilmektedir.

4.4. OIP - Optronic Instruments & Products (Flaman)

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	1919
Lokasyon	Oudenaarde
Çalışan Sayısı	140 (OIP nv)
Ciro	58 milyon Avro
İhracat Başlangıcı	1920
İhracat Payı	%90+

OIP, savunma, uzay ve kara sistemlerine yönelik elektro-optik ekipmanların tasarımı, kalifikasyonu ve entegrasyonu alanında faaliyet göstermektedir. UV'den LWIR'ye uzanan geniş bir spektrum bandında kabiliyete sahip olan şirket, 1962 yılında Belçika'nın ilk avcı uçağı için head-up display sistemi geliştirmesiyle savunma optoelectroniğine adım atmıştır.

Ürün portföyü arasında ölçeklenebilir durumsal farkındalık çözümü SENTINEL ve Belçika'nın bugüne kadar inşa ettiği en karmaşık uzay enstrümanı olarak nitelendirilen ALTIUS uzay aracı (yalnızca OIP'den 250.000'i aşkın mühendislik saati) öne çıkmaktadır. Şirketin uzay alanındaki referansları arasında Rosetta, ExoMars ve James Webb Uzay Teleskobu programlarına sağlanan alt sistemler yer almaktadır. Savunma tarafında ise Hindistan'ın Arjun ana muharebe tankı için kapsamlı sensör sistemleri ile Fransa'nın FPSA programı kapsamında geliştirilen TIGRIS IR ve TIGRIS IL termal clip-on çözümleri sayılabilir.

4.5. ScioTeq (Flaman)

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	Temeller 1934'e dayanıyor; ScioTeq markası: 2019
Lokasyon	Kortrijk
Çalışan Sayısı	460
Yıllık Üretim	15.000 özel uygulama ekranı (büyüme 20.000'e)
İhracat Başlangıcı	1985
İhracat Payı	%99

ScioTeq, havacılık ve savunma uygulamalarına yönelik yüksek performanslı ekran ve hesaplama platformları alanında faaliyet göstermektedir. Ürünleri -40°C ile +70°C arasında çalışacak şekilde tasarlanmış olup deniz mavnası şok testi başta olmak üzere zorlu askeri standartları karşılamaktadır. Şirketin cirosunun yaklaşık yüzde 75'i savunma sektöründen, yüzde 50'si ise ABD pazarından

kaynaklanmaktadır; ABD Donanması'nın pek çok gemi ve denizaltısında ScioTeq ekranları kurulu bulunmaktadır.

Atlanta, Bangalore ve Singapur'daki bölgesel ofisler aracılığıyla Avrupa, Latin Amerika ve Asya pazarlarına hizmet veren şirket, 2024 yılında Fransa'nın Toulon kentinde faaliyet gösteren IRTS'yi satın alarak görev hesaplama alanındaki uzmanlığını genişletmiştir.

4.6. Asco Industries (Flaman)

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	1954
Lokasyonlar	4 (Belçika, Kanada, ABD, Almanya)
Çalışan Sayısı	1.100
Ciro	300 milyon Avro
İhracat Başlangıcı	1980
İhracat Payı	%80

Asco Industries, yüksek kaldırma mekanizmaları ve karmaşık yapısal havacılık bileşenleri alanında uzmanlaşmış bir tedarikçidir. 2022 yılında Montana Aerospace Group bünyesine katılmıştır.

Savunma alanındaki başlıca katkıları arasında A400M askeri taşıma uçağı için kompozit flaplar, Embraer KC-390 çok görevli taktik uçağına yönelik yapısal bileşenler ve Lockheed Martin F-35 için iniş takımları ile karmaşık yapısal parçalar yer almaktadır. Ayrıca Belçika konsorsiyumu tarafından kurulan BeLightning ortak girişimi çerçevesinde F-35 için yatay stabilizer üretimi de gerçekleştirmektedir.

4.7. KNDS Belgium (Valon Bölgesi)

Özellik	Değer
Kuruluş	1939 (Mecar adı altında)
Lokasyon	Petit-Roeult-lez-Nivelles
Çalışan Sayısı	250
Ciro (2023)	77 milyon Avro
İhracat Payı	%90+
Yatırım (2025)	12,5 milyon Avro

KNDS grubunun (Krauss-Maffei Wegmann + Nexter Defence Systems) Belçika iştiraki, 25 mm'den 120 mm'ye kadar geniş bir yelpazede mühimmat üretimi alanında faaliyet göstermektedir. Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa mühimmat talebini hızla artırmasıyla birlikte KNDS grubu üretim

kapasitesini dört katına çıkarma hedefi doğrultusunda yeniden yapılanmakta; KNDS Belgium ise bu çerçevede 155 mm mühimmat üretiminin yüzde 25'ini üstlenecek yeni montaj hatları kurmaktadır. Şirket aynı zamanda Belçika'nın CaMo programı kapsamında 40 mm Jaguar mühimmatı ve 155 mm topçu mühimmatı tedarikçisi konumundadır.

ORIZIO Group (Brüksel) — SABCA + Sabena Engineering

2020 yılında iki köklü Belçika havacılık firmasının bir araya gelmesiyle kurulan ORIZIO Group, 1.800 çalışanıyla havacılık üretimi ve bakım-onarım-revizyon alanlarında faaliyet göstermektedir. Grubu oluşturan SABCA (1920), uçak yapıları ve aktüatör sistemleri tasarımı ile üretiminde uzmanlaşmış olup cirosunun yaklaşık yüzde 20'si savunma sektöründen gelmektedir. Sabena Engineering (1923) ise ağırlıklı olarak bakım, onarım, revizyon ve yükseltme (MRO-U) hizmetleri sunmakta; cirosunun yaklaşık yüzde 60'ı savunma kaynaklıdır.

Grubun kabiliyetleri geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Üretim tarafında F-16 kanat kaplaması, A400M kompozit flaplar ve flap destek yapıları ile Belçika konsorsiyumu kapsamında F-35 yatay stabilizerleri üretilmektedir. Bakım tarafında ise Belçika, Hollanda, Norveç ve Danimarka filolarına hizmet veren F-16 MRO-U merkezi öne çıkmaktadır; dünya genelinde yalnızca üç sertifikalı F-16 bakım merkezinden biri olması bu kabiliyetin stratejik ağırlığını ortaya koymaktadır. Ayrıca A400M ve Agusta 109 helikopter bakımı da gerçekleştirilmektedir. Uzay alanında ise Vega ve Ariane roket fırlatıcıları için itki yönlendirme kontrol aktüatörleri (TVC) üretilmekte; bu konumda Avrupa'nın tüm roket programlarına tek tedarikçi olarak hizmet verilmektedir. Gelecek nesil sistemler açısından ORIZIO Group, F-35'in halefi olarak geliştirilen FCAS 6. nesil hava muharebe programına da aktif olarak katılmaktadır.

4.8. NVISO (Brüksel) — Siber Güvenlik

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	2013
Lokasyon	Brüksel HQ + Almanya, Avusturya, Yunanistan ofisleri
Çalışan Sayısı	~350
Ciro (2024)	38 milyon Avro
Büyüme (2024)	%17
Ar-Ge Yatırımı	Yıllık maliyet tabanının %10'u

NVISO, saldırgan ve savunmacı siber güvenlik hizmetleri sunmaktadır. Savunma alanındaki referansları arasında Belçika Deniz Kuvvetleri'nin mayın karşı önlem gemilerinin BT ve operasyonel

teknoloji (OT) güvenliğinin sağlanması öne çıkmakta; bu çalışma Naval Group ile ortaklaşa yürütülmektedir. Şirket, Innoviris RISE, NATO NCIA Defence Award, FIRST-TI ve MITRE Engenuity ödülleriyle sahiptir.

Pitagone (Brüksel) — Çevre Koruma

2016 yılında kurulan Pitagone, araç kaynaklı saldırılara ve yetkisiz erişime karşı perimetre koruma çözümleri geliştirmektedir. 3,2 milyon Avro ciro ve yüzde 20 büyüme ile 2024'i kapatan şirketin gelirinin yüzde 30'u askeri uygulamalardan — başta askeri tesis ve hava kuvvetleri varlık güvenliği — elde edilmektedir. 55 ülkeye ve 5 kıtaya ihracat yapan Pitagone'nin ihracat payı yüzde 98 düzeyindedir.

Şirketin patentli teknolojisi, 48 km/h hızındaki 7,5 tonluk bir aracı durdurabilme kapasitesiyle 7 dünya sertifikasına sahiptir. Ürün portföyü arasında amiral gemisi modelleri F11 ve F18, mobil kontrol noktası sistemi OGMP ve kamu mekânlarını araç çarpma saldırılarına karşı koruyan yazılım çözümü I-Protect yer almaktadır.

4.9. ILIAS Solutions (Brüksel) — Lojistik Yazılımı

Gösterge	Bilgi
Kuruluş	1993
Lokasyon	Brüksel HQ + Hollanda, Danimarka, ABD, Avustralya
Çalışan Sayısı (Group)	165
Ciro (2024)	27,3 milyon Avro
Büyüme (2024)	10 milyon Avro
Stratejik Gelişme	Patria Group tarafından satın alınması (2025 ortası)

ILIAS Solutions, savunma kuruluşlarına yönelik filo yönetimi ve lojistik yazılımı alanında faaliyet göstermektedir. Şirket, Lockheed Martin'in Sustainment Edge stratejisinin dijital platformu olarak konumlandırılmış olup bu çerçevede geliştirilen SEAM (Sustainment Edge Asset Management) çözümüyle öne çıkmaktadır. Mission-Driven Logistics yaklaşımı kapsamında lojistik, bağımsız bir destek işlevi olarak değil stratejik görev planlamasının ayrılmaz bir bileşeni olarak ele alınmaktadır. 2025 yılının ortasında Finlandiyalı Patria Group tarafından satın alınması, şirketin Kuzey Avrupa savunma ekosistemiyle entegrasyonunu derinleştirmiştir.

dotOcean (Flaman) — Otonom Deniz Sistemleri

2008 yılında kurulan dotOcean, insansız yüzey araçları ve denizde durumsal farkındalık platformları için robotik yazılım geliştirmektedir. 37 çalışanıyla görece küçük ölçekli bir yapıya sahip olan şirket,

aynı yıl içinde hem NATO DIANA hem de EDF çağrılarında destek almayı başaran ilk AB firması olma özelliğini taşımaktadır. EDF kapsamındaki Euroguard projesi çerçevesinde devriye gemilerinin otomasyonuna katkı sağlamaktadır.

5. Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Brussels European Defence Exhibition & Conference (BEDEX)

Brussels European Defence Exhibition & Conference (BEDEX), Avrupa Birliği ve NATO'nun merkezinde yer alan Brüksel'de düzenlenen uluslararası savunma sanayii fuarı ve konferansıdır. Fuarın ilk organizasyonu 12–14 Mart 2026 tarihlerinde Brussels Expo'da gerçekleştirilmiş olup, bir sonraki organizasyonun 12–14 Nisan 2027 tarihlerinde yine Brussels Expo'da düzenlenmesi planlanmaktadır. Fuarın ilk organizasyonuna ülkemizden Aselsan firması katılım sağlamıştır. (Ayrıca Rafi Uzay Havacılık şirketi de İtalyan iştiraki “Rafi Defence Aerospace & Maritime Engineering Srl” üzerinden katılım sağlamıştır.)

BEDEX, savunma sanayii firmaları, kamu kurum ve kuruluşları, NATO ve Avrupa Birliği kurumları ile sektör temsilcilerini bir araya getirerek iş birliği ve ticari bağlantıların geliştirilmesine imkân sağlamaktadır. Fuar kapsamında sergi alanlarının yanı sıra konferanslar, panel oturumları, ikili iş görüşmeleri (B2B) ve resmî heyet programları düzenlenmektedir. İlk organizasyona 200'ün üzerinde firma ile 35'in üzerinde ülkeden resmî delegasyon katılım sağlamıştır.

Avrupa Birliği ve NATO'nun merkezinde düzenlenmesi nedeniyle BEDEX, Avrupa savunma sanayiinin önde gelen uluslararası organizasyonları arasında yer alma potansiyeline sahiptir. Fuarın ana temaları arasında kara, deniz ve hava savunma sistemleri, siber güvenlik, uzay teknolojileri, insansız sistemler ve çift kullanımlı teknolojiler bulunmaktadır.

6. Belçika Savunma Ekosisteminin Paydaşları

6.1. Federal Düzey

Belçika'da savunma ekosistemi; Savunma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı (FPS Economy), Dışişleri Bakanlığı, araştırma kuruluşları ve sektör temsilcilerinden oluşan çok aktörlü bir yapı üzerine kuruludur. Savunma Bakanlığı, askerî kapasite geliştirme, tedarik, lojistik destek ve NATO ile Avrupa Birliği çerçevesindeki savunma iş birliğinde temel federal kurumdur.

FPS Economy bünyesindeki Savunma, Havacılık ve Ekonomik Güvenlik Direktörlüğü, savunma sektörünün ekonomik ve sanayi boyutundaki federal görevlerde rol üstlenir. Bu kapsamda firmaların güvenlik yetkilendirme işlemlerini yürütür; Belçika ve Avrupa savunma teknolojik ve sanayi

tabanının güçlendirilmesine yönelik ulusal ve uluslararası çalışmalara Savunma Bakanlığıyla birlikte katılır ve Belçikalı şirketleri NATO altyapı projeleri hakkında bilgilendirir.⁴³

Avrupa düzeyinde, Avrupa Savunma Ajansı (EDA) ile yürütülen müzakereler Savunma Bakanlığının sorumluluğundadır. FPS Economy, ekonomik ve sanayi boyutu bulunan konularda Belçika tutumunun hazırlanmasına katkı verir. FPS Economy aynı zamanda Avrupa Savunma Fonu (EDF) için Belçika'nın Ulusal Odak Noktasıdır (National Focal Point – NFP) ve Belçikalı şirketler ile araştırma kuruluşlarına EDF fırsatları hakkında bilgi ve yönlendirme sağlar. EDF projeleri, uygun ülkelerde yerleşik kuruluşlardan oluşan uluslararası konsorsiyumlar yoluyla yürütülmektedir.⁴⁴

NATO pazarına erişim bakımından FPS Economy, Belçikalı şirketlere NATO altyapı ihaleleri ile NATO Support and Procurement Agency (NSPA) ve NATO Communications and Information Agency (NCIA) kapsamındaki fırsatlar hakkında bilgilendirme ve idari yönlendirme sağlar. NSPA, NATO'nun lojistik destek ve tedarik kuruluşudur; NCIA ise komuta-kontrol, haberleşme, bilişim, bulut ve yapay zekâ dâhil bilgi ve iletişim sistemleri alanında tedarik, geliştirme ve güvenlik faaliyetleri yürütür.

Araştırma ve eğitim altyapısında Kraliyet Askerî Akademisi (Royal Military Academy – RMA), savunma odaklı yükseköğretim ve araştırma faaliyetleri yürütmektedir.⁴⁵ Von Karman Akışkanlar Dinamiği Enstitüsü (von Karman Institute – VKI) ise akışkanlar dinamiği alanında NATO müttefikleriyle bağlantılı uluslararası araştırma ve lisansüstü eğitim faaliyetleri yürütmektedir.

Siber güvenlik alanında Belçika Siber Güvenlik Merkezi (Centre for Cybersecurity Belgium – CCB), ulusal siber güvenlik çerçevesinin temel kurumlarından biridir. CCB'nin CyTRIS birimi, kritik sektörlerle ilişkin siber tehdit, zafiyet ve saldırı bilgilerini izler, analiz eder ve paylaşır. Erken Uyarı Sistemi (Early Warning System – EWS) aracılığıyla hayati veya özel öneme sahip kuruluşlara ilgili siber riskler hakkında uyarılar iletilebilmektedir.⁴⁶

Sektör temsilinde Agoria bünyesindeki Belgian Security & Defence Industry (BSDI), güvenlik ve savunma sektöründeki şirketler arasında bilgi paylaşımı, ağ oluşturma ve kamu kurumlarıyla temas bakımından rol oynayan sektörel bir platformdur.⁴⁷

⁴³ <https://economie.fgov.be/fr/themes/entreprises/secteurs-specifiques/defense/travailler-avec-lotan-des>

⁴⁴ <https://economie.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/specifieke-sectoren/defensie>

⁴⁵ <https://researchportal.rma.ac.be/>

⁴⁶ https://www.enisa.europa.eu/sites/default/files/ncss-map/strategies/additional_documents/BE_POLICY_DOCUMENT_2024_en.pdf

⁴⁷ <https://www.agoria.be/en/themes/industry-clusters/safety-security-defence/defence/faq>

6.2. Bölgesel Paydaşlar

Brüksel Bölgesi

Brüksel Başkent Bölgesi'nde dış ilişkiler ve stratejik mallara ilişkin yetkiler, bölgesel kurumlar aracılığıyla yürütülmektedir. Innoviris, 2021–2027 Bölgesel İnovasyon Planı kapsamında Brüksel'deki şirketler, araştırma merkezleri ve kamu aktörlerinin araştırma ve yenilik projelerine destek sağlamaktadır. Planın öncelikleri arasında ileri dijital teknolojiler ve hizmetler ile iklim, sağlık ve kentsel dayanıklılık alanları yer almaktadır.⁴⁸

Brüksel'deki teknoloji ve yazılım ekosistemi; yapay zekâ, veri, siber güvenlik, nesnelerin interneti ve dijital hizmetler gibi çift kullanımlı uygulamalara da elverişli alanlarda faaliyet gösteren girişim ve KOBİ'leri kapsamaktadır. Bu aktörler, uygunluk koşullarına bağlı olarak bölgesel, federal ve Avrupa araştırma programlarından yararlanabilmektedir. Dış ilişkiler ve lisanslama alanında Brussels International ile Silah ve Çift Kullanımlı Mallar Lisans Birimi (SPRB/GOB) faaliyet göstermektedir.

Flaman Bölgesi

Flaman Bölgesi'nde askerî malzeme, çift kullanımlı ürün ve teknoloji gibi stratejik mallara ilişkin ihracat, ithalat, transit ve transfer kontrolleri Stratejik Mallar Kontrol Birimi (Dienst Controle Strategische Goederen – DCSG) tarafından yürütülmektedir.⁴⁹

Bölgede Agoria-FLAG havacılık sektöründeki şirketler arasındaki iş birliğini, Flanders Space ise uzay sanayii ve araştırma ekosistemindeki koordinasyonu desteklemektedir. Blue Cluster, mavi ekonomi, deniz teknolojileri ve denizcilik alanlarında şirketler, bilgi merkezleri ve kamu kurumları arasında ortaklıklar geliştiren bağımsız bir kümelenmedir.⁵⁰

Araştırma altyapısında VIB yaşam bilimleri ve biyoteknoloji, VITO ise enerji, çevre, malzemeler ve veri temelli teknolojiler alanlarında faaliyet göstermektedir. VITO, NATO DIANA ağına test merkezi olarak katılmıştır.

Imec, nanoelektronik ve dijital teknolojiler alanında uluslararası nitelikte bir araştırma ve inovasyon merkezidir. Kurumun 2023 yılı grup cirosu 941 milyon Avro olarak açıklanmıştır; ileri yarı iletkenler, sensörler, yapay zekâ ve güvenilir dijital sistemler bakımından çift kullanımlı teknoloji kapasitesi sunmaktadır.⁵¹

⁴⁸ <https://www.innoviris.brussels/regional-innovation-plan>

⁴⁹ <https://www.fdfa.be/en/strategic-goods-control-in-the-flemish-defence-plan-accelerate-where-possible-protect-if-necessary>

⁵⁰ <https://www.bluecluster.be/about>

⁵¹ <http://imec-int.com/sites/default/files/2024-05/Imec%20sustainability%20report%202023.pdf>

Valon Bölgesi

Valon Bölgesi'nde askerî malzeme ve savunmayla bağlantılı ürünlere ilişkin ithalat, ihracat, transit ve transfer lisansları, SPW Économie, Emploi, Recherche bünyesindeki Silah Lisansları Direktörlüğü (Direction des Licences d'armes) tarafından yönetilmektedir. Lisans süreçleri, işlem türü ile AB içi veya AB dışı hedef ülkeye göre farklılaşmaktadır.⁵²

Bölgede Pôle MecaTech, ileri üretim ve mekanik teknolojiler; Skywin ise havacılık ve uzay alanlarında şirketler ile araştırma aktörleri arasındaki iş birliğini destekleyen sektörel kümelenmelerdir. EWA (Entreprises Wallonnes de l'Aéronautique) da Valon havacılık ekosistemindeki firmalar arasında iş birliğine katkı sağlamaktadır.

Araştırma altyapısında Cenaero, uygulamalı araştırma, yüksek başarılı hesaplama ve sayısal simülasyon hizmetleri sunan kâr amacı gütmeyen bir araştırma merkezidir. Kurum, bilimsel hesaplama altyapıları ve süperbilgisayar kaynaklarını işletmektedir.⁵³

IGNITY (eski adıyla WSL), Valon Bölgesi'ndeki teknoloji girişimlerine ve yenilik projelerine destek sağlayan bir hızlandırıcıdır. NATO'nun DIANA programı kapsamında Belçika'daki hızlandırma noktası olarak görev yapmakta; çift kullanımlı teknolojiler geliştiren girişimlerin NATO savunma inovasyon ağıyla temas kurmasına imkân sağlamaktadır.⁵⁴

7. Belçika Savunma Sanayisinin Dış Ticaret Performansı

Belçika savunma sanayii, üretiminin üçte ikisinden fazlasını uluslararası pazarlara yönlendirerek sınırlarının çok ötesine uzanan bir faaliyet göstermektedir. Avrupa, savunma ihracatının başlıca destinasyonu olmaya devam etmekte ve toplam ihracatın %71,3'ünü oluşturmaktadır. Bu durum, Belçika'nın Avrupa savunma ekosistemi içerisindeki güvenilir tedarikçi konumunu ortaya koymaktadır. Fransa (%17,5), Birleşik Krallık (%15,2) ve Almanya (%14,9) gibi yakın ortaklar, ihracat akışlarının temelini oluşturmakta; bu da ülkeler arasındaki köklü iş birliğini ve birlikte çalışabilirliği yansıtmaktadır.

Avrupa dışındaki pazarlarda ise Kuzey Amerika, Belçika savunma ihracatının %12'sini almakta olup, bu durum Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada gibi kilit ortaklarla güçlü transatlantik bağların ve devam eden iş birliklerinin göstergesidir. Buna karşılık Asya, toplam ihracatın %11,7'sini oluşturarak giderek önem kazanan bir pazar hâline gelmektedir. Bu kapsamda, Hint-Pasifik bölgesindeki stratejik

⁵² https://infrastructures.wallonie.be/fr/demandes/4356_importer-ou-exporter-du-materiel-militaire.html

⁵³ <https://www.skywin.be/en/members/cenaero#no-back>

⁵⁴ <https://www.ignity.be/en/programs/diana>

pazarlara yönelik artan ilgi dikkat çekmekte; yükselen güvenlik ihtiyaçları ve teknoloji odaklı ortaklıklar, Belçikalı şirketler için yeni fırsatlar yaratmaktadır.⁵⁵

Genel olarak bu ihracat yapısı, Belçika savunma sanayisinin küresel erişimini ve farklı coğrafyalardaki zorlu ve rekabetçi pazarlarda üst düzeyde faaliyet gösterebilme kabiliyetini ortaya koymaktadır.

Aşağıda yer alan Belçika Dış Ticaret Ajansı'ndan alınan Belçika'nın savunma sanayi ile ilişkili dış ticaret verileri değerlendirilirken ürünler iki ayrı kategoride incelenmiştir. Aşağıda yer alan dış ticaret verilerine ilişkin tabloların birincisinde, savunma sektöründe kullanılabilmekle birlikte sivil uygulamalarda da yaygın olarak yer bulan ve çift kullanımlı olarak tanımlanan ürünler gösterilmektedir. Bu kapsamda elektronik sistemler, haberleşme ekipmanları, optik cihazlar, havacılık bileşenleri ve çeşitli ileri teknoloji ürünleri yer almaktadır. İkinci tabloda ise doğrudan savunma amaçlı kullanım için tasarlanan ve askeri sistemlerle açık şekilde ilişkilendirilebilen ürünler yer almaktadır. Bu ayrım sayesinde Belçika'nın savunma ekosistemine yönelik ticari kapasitesi hem geniş teknoloji ve sanayi tabanı (çift kullanımlı ürünler) hem de doğrudan savunma sanayi üretimi açısından ayrı ayrı değerlendirilebilmektedir. Öte yandan, tekstil ve giyim ürünleri ile motorlu kara taşıtlarına ilişkin dış ticaret verilerine çalışmada yer verilmemiştir. Söz konusu ürün grupları belirli ölçüde savunma alanında kullanılabilmekle birlikte, ticaret hacimlerinin büyük bölümü sivil kullanımdan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle ilgili kalemlerin dahil edilmesi, savunma sanayii ile doğrudan ilişkili ürün gruplarının görünürlüğünü azaltarak toplam dış ticaret hacmini olduğundan daha yüksek gösterebilecektir. Analizin savunma sanayii odaklı niteliğini korumak ve daha anlamlı sonuçlar elde etmek amacıyla bu ürün grupları değerlendirme kapsamı dışında bırakılmıştır.

⁵⁵ Belgian Foreign Trade Agency, Belgian Defence Industry 2025 Report

7.1. İhracat

Belçika Savunma Sanayi İhracatı – Çift Kullanımlı Ürünler (Milyon Avro)			
Sıra	GTİP	GTİP Açılımı	2025
1	841191	Turbojetler ve turbopropellerler için aksam ve parçalar	818,0
2	880730	Uçak, helikopter veya insansız hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları	793,3
3	847989	Bu fasılın başka pozisyonlarında belirtilmeyen veya yer almayan kendine özgü bir fonksiyonu olan makineler ve mekanik cihazlar	732,8
4	841112	Turbojetler; itici gücü > 25 kN	615,8
5	840721	Deniz taşıtları için dıştan takma kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	249,4
6	852691	Seyrüsefer için yardımcı telsiz cihazlar	154,4
7	840810	Deniz taşıtları için sıkıştırmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel veya yarı dizel)	122,1
8	840890	Sıkıştırmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu diğer motorlar (dizel veya yarı dizel)	91,3
9	841199	Diğer gaz türbinleri için aksam ve parçalar	84,6
10	841290	Diğer motorlar ve kuvvet hasıl eden diğer makineler için aksam ve parçalar	84,5
Diğer			1.044,9
Genel Toplam			4.791,1

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika'nın 2025 yılında savunma sanayii (çift kullanımlı ürünler) kapsamındaki ihracatı 4,79 milyar Avro'ya ulaşmıştır. İhracat yapısı incelendiğinde, ülkenin özellikle havacılık, uzay ve ileri mühendislik teknolojileri alanlarında güçlü bir konuma sahip olduğu görülmektedir.

İhracatta ilk sırayı 818 milyon Avro ile turbojet ve turboprop motorlarına ait aksam ve parçalar (GTİP 841191) alırken, bunu 793,3 milyon Avro ile uçak, helikopter ve insansız hava araçlarının diğer aksam ve parçaları (GTİP 880730) takip etmektedir. Bu iki kalem tek başına toplam ihracatın yaklaşık %34'ünü oluşturmakta ve Belçika'nın küresel havacılık tedarik zincirlerindeki önemini ortaya koymaktadır.

Üçüncü sırada yer alan ve farklı savunma, otomasyon ve endüstriyel uygulamalarda kullanılabilen özel fonksiyonlu makine ve mekanik cihazlar (GTİP 847989) 732,8 milyon Avro'luk ihracat hacmine ulaşmıştır. Bu durum, Belçika'nın yalnızca nihai ürünlerde değil, yüksek katma değerli teknoloji ve mühendislik çözümlerinde de rekabet gücüne sahip olduğunu göstermektedir.

Motor ve itki sistemleri alanındaki yoğunlaşma dikkat çekicidir. Turbojetler (GTİP 841112), gaz türbini parçaları (GTİP 841199) ve diğer motor parçaları (GTİP 841290) birlikte değerlendirildiğinde, havacılık motor teknolojilerinin Belçika'nın ihracatında stratejik bir yer tuttuğu görülmektedir. Ayrıca deniz platformlarına yönelik motorlar (GTİP 840721 ve 840810) ile diğer dizel motorlar (GTİP 840890) da önemli ihracat kalemleri arasında yer almakta olup, ülkenin denizcilik ve savunma platformlarına yönelik üretim kapasitesini yansıtmaktadır.

Elektronik ve savunma teknolojileri açısından değerlendirildiğinde, 154,4 milyon Avro'luk seyrüsefer amaçlı telsiz cihazları ihracatı (GTİP 852691), Belçika'nın haberleşme, navigasyon ve sensör teknolojilerindeki yetkinliğini ortaya koymaktadır. Bu ürünler hem sivil hem de askeri platformlarda kullanılabilmeleri nedeniyle çift kullanımlı ürün grubunun önemli bileşenleri arasında yer almaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Belçika'nın savunma sanayi çift kullanımlı ürün ihracatı büyük ölçüde havacılık ve uzay sanayi, motor teknolojileri, platform bileşenleri ve ileri mühendislik sistemleri etrafında şekillenmektedir. İlk 10 ürün grubunun toplam ihracat içindeki payı yaklaşık %78 seviyesinde olup, ihracatın belirli yüksek teknoloji alanlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Bu yapı, Belçika'nın Avrupa savunma ve havacılık ekosistemindeki rolünün yalnızca nihai sistem üretiminden değil, kritik alt sistemler ve bileşen tedarikinden de kaynaklandığını ortaya koymaktadır.

Belçika Savunma Sanayi İhracatı - Savunma Özelinde Ürünler (Milyon Avro)			
Sıra	GTİP	GTİP Açılımı	2025
1	880730	Uçak, helikopter veya insansız hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları	793,3
2	852610	Radar cihazları	79,4
3	880790	88.01, 88.02 veya 88.06 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları	71,1
4	360100	Silah barutu	71,1
5	880212	Helikopter (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARIÇ); boş haldeki ağırlıkları > 2 000 kg	61,6
6	871000	Tanklar ve motorlu diğer zırhlı savaş taşıtları (silahla donatılmış olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları	55,9
7	930690	Bombalar, el bombaları, torpidolar, mayınlar, güdümlü mermiler vb. harp mühimmatı, mermiler ve bunların aksam ve parçaları	29,9
8	880240	Uçaklar ve diğer hava taşıtları (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARIÇ); boş haldeki ağırlıkları > 15 000 kg	29,1
Genel Toplam			1.191,4

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika'nın 2025 yılında savunma özelinde değerlendirilen ürün gruplarındaki ihracatı 1,19 milyar Avro seviyesine ulaşmıştır. İhracat kompozisyonu incelendiğinde, ülkenin savunma sanayinde

özellikle havacılık platformları, hava araçları bileşenleri, radar sistemleri ve mühimmat üretimi alanlarında öne çıktığı görülmektedir.

İhracatın açık ara en büyük kalemini 793,3 milyon Avro ile uçak, helikopter ve insansız hava araçlarının diğer aksam ve parçaları (GTİP 880730) oluşturmaktadır. Bu ürün grubu tek başına toplam savunma ihracatının yaklaşık %67'sine karşılık gelmekte olup, Belçika'nın uluslararası havacılık ve savunma tedarik zincirlerinde kritik bir alt yüklenici ve sistem bileşeni sağlayıcısı konumunda olduğunu göstermektedir.

Savunma elektroniği alanında ise 79,4 milyon Avro'luk radar cihazları ihracatı (GTİP 852610) dikkat çekmektedir. Radar sistemleri, hava savunma, gözetleme, hedef tespit ve komuta-kontrol faaliyetlerinin temel unsurlarından biri olduğundan, bu ihracat kalemi Belçika'nın yüksek teknoloji içeren savunma sistemlerindeki yetkinliğini ortaya koymaktadır.

Hava platformlarıyla bağlantılı diğer ürünler de ihracatta önemli yer tutmaktadır. Hava araçlarının diğer aksam ve parçaları (GTİP 880790) 71,1 milyon Avro, 2 ton üzerindeki helikopterler (GTİP 880212) 61,6 milyon Avro ve 15 ton üzerindeki uçaklar (GTİP 880240) 29,1 milyon Avro ihracat gerçekleştirmiştir. Bu veriler, Belçika'nın yalnızca parça ve alt sistem üretiminde değil, belirli ölçüde platform seviyesinde de savunma sanayi faaliyetlerine sahip olduğunu göstermektedir.

Mühimmat ve kara sistemleri kategorilerinde de kayda değer ihracat rakamları bulunmaktadır. Silah barutu ihracatı 71,1 milyon Avro, çeşitli harp mühimmatları ile bunların aksam ve parçaları 29,9 milyon Avro seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca tanklar ve diğer zırhlı savaş araçları ile bunların parçalarından oluşan ihracat hacmi 55,9 milyon Avro'ya ulaşmıştır. Bu durum, Belçika'nın Avrupa savunma sanayi değer zincirinde mühimmat ve kara sistemleri alanlarında da faaliyet gösterdiğini göstermektedir.

Belçika'nın savunma özelindeki ihracat yapısı büyük ölçüde havacılık ve hava platformları odaklıdır. İlk sıradaki hava aracı parça ve bileşenleri ile diğer havacılık kalemleri birlikte ele alındığında, toplam savunma ihracatının yaklaşık %80'inden fazlasının hava platformları ve bunlara ilişkin sistemlerden oluştuğu görülmektedir. Radar sistemleri, mühimmat ve zırhlı araçlar ise bu yapıyı destekleyen ikincil ancak stratejik ürün grupları olarak öne çıkmaktadır. Bu tablo, Belçika'nın Avrupa savunma sanayi ekosisteminde özellikle yüksek teknolojik havacılık bileşenleri, savunma elektroniği ve mühimmat üretimi alanlarında uzmanlaştığını ortaya koymaktadır.

Belçika savunma sanayi ihracatının büyük ölçüde gelişmiş savunma ve havacılık ekosistemlerine sahip ülkelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Başlıca ihracat pazarları arasında Avrupa ülkeleri ön plana çıkarken, Kuzey Amerika, Orta Doğu ve Asya'daki stratejik ortaklar da önemli bir paya sahiptir. Bu durum, Belçika'nın özellikle havacılık bileşenleri, savunma sistemleri ve yüksek

teknolojili alt sistemler alanlarında küresel tedarik zincirlerine entegre bir üretici konumunda olduğunu göstermektedir. İhracatın coğrafi çeşitliliği, ülkenin yalnızca bölgesel pazarlara değil, farklı kıtalardaki savunma ve güvenlik ihtiyaçlarına da cevap verebildiğini ortaya koymaktadır.

7.2. İthalat

Belçika Savunma Sanayi İthalatı (Milyon Avro)			
Sıra	GTİP	GTİP Açılımı	2025
1	841191	Turbojetler ve turbopropellerler için aksam ve parçalar	1.026,3
2	841112	Turbojetler; itici gücü > 25 kN	713,5
3	847989	Bu fasılın başka pozisyonlarında belirtilmeyen veya yer almayan kendine özgü bir fonksiyonu olan makineler ve mekanik cihazlar	549,4
4	880230	Uçaklar ve diğer hava taşıtları (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARİÇ); 2 000 kg < boş haldeki ağırlıkları <= 15 000 kg	484,3
5	880730	Uçak, helikopter veya insansız hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları	479,7
6	840721	Deniz taşıtları için dıştan takma kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	200,3
7	871000	Tanklar ve motorlu diğer zırhlı savaş taşıtları (silahla donatılmış olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları	191,4
8	852691	Seyrüsefer için yardımcı telsiz cihazlar	188,8
9	880240	Uçaklar ve diğer hava taşıtları (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARİÇ); boş haldeki ağırlıkları > 15 000 kg	151,2
10	841290	Diğer motorlar ve kuvvet hasıl eden diğer makineler için aksam ve parçalar	128,8
Diğer			1.535,4
Genel Toplam			5.649,0

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika'nın 2025 yılında savunma sanayii (çift kullanımlı ürünler) kapsamında gerçekleştirdiği ithalat 5,65 milyar Avro'ya ulaşmıştır. İthalatın önemli bir bölümü havacılık ve motor teknolojilerine yönelik ürünlerden oluşmaktadır. Özellikle turbojet motorları ve bunların parçaları toplam ithalatın en büyük kalemlerini teşkil etmektedir.

En yüksek ithalat kalemi 1,03 milyar Avro ile turbojet ve turboprop motorlarına ait aksam ve parçalar (GTİP 841191) olmuştur. Bunu 713,5 milyon Avro ile 25 kN üzeri itici güce sahip turbojet motorları (GTİP 841112) takip etmektedir. Bu iki kalem tek başına toplam savunma sanayii ithalatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır.

Hava platformlarına yönelik diğer önemli ithalat kalemleri arasında 2.000–15.000 kg arası uçaklar ve hava taşıtları (484,3 milyon Avro), uçak, helikopter ve insansız hava araçlarının diğer aksam ve parçaları (479,7 milyon Avro) ile 15.000 kg üzeri uçaklar ve hava taşıtları (151,2 milyon Avro) yer almaktadır. Bu durum Belçika'nın hava gücü modernizasyonu ve bakım-idame faaliyetlerine yönelik yüksek dış tedarik ihtiyacını göstermektedir.

Kara sistemleri tarafında tanklar ve diğer zırhlı savaş araçları ile bunların parçaları (191,4 milyon Avro) dikkat çeken bir ithalat kalemi olurken, deniz platformları için dıştan takma içten yanmalı motorlar (200,3 milyon Avro) da önemli bir paya sahiptir.

Elektronik ve ileri teknoloji sistemlerinde ise seyrüsefer amaçlı telsiz cihazları (188,8 milyon Avro) ile özel fonksiyonlu makine ve mekanik cihazlar (549,4 milyon Avro) öne çıkmaktadır. Bu veriler, Belçika'nın yalnızca platform tedarikine değil, aynı zamanda platformların görev sistemleri ve destek teknolojilerine de yatırım yaptığını göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Belçika'nın savunma sanayii ithalat yapısı ağırlıklı olarak havacılık motorları, hava platformları, platform parçaları ve yüksek teknolojili mekanik-elektronik sistemler etrafında şekillenmektedir. Bu tablo, ülkenin savunma kabiliyetlerini geliştirmede uluslararası tedarik zincirlerine önemli ölçüde bağımlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Belçika Savunma Sanayi İthalatı - Savunma Özelinde Ürünler (Milyon Avro)			
Sıra	GTİP	GTİP Açılımı	2025
1	880730	Uçak, helikopter veya insansız hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları	479,7
2	871000	Tanklar ve motorlu diğer zırhlı savaş taşıtları (silahla donatılmış olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları	191,4
3	880240	Uçaklar ve diğer hava taşıtları (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARİÇ); boş haldeki ağırlıkları > 15 000 kg	151,2
4	880790	88.01, 88.02 veya 88.06 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları	97,1
5	852610	Radar cihazları	65,7
6	880212	Helikopter (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARİÇ); boş haldeki ağırlıkları > 2 000 kg	16,6
7	360100	Silah barutu	8,5
8	930690	Bombalar, el bombaları, torpidolar, mayınlar, güdümlü mermiler vb. harp mühimmatı, mermiler ve bunların aksam ve parçaları	3,9
Genel Toplam			1.014,1

Kaynak: Belçika Dış Ticaret Ajansı

Belçika'nın 2025 yılında doğrudan savunma amaçlı ürünlerde gerçekleştirdiği ithalat 1,01 milyar Avro seviyesine ulaşmıştır. İthalatın büyük bölümü hava platformları ve bu platformlara ait parçalardan oluşurken, kara sistemleri ve elektronik savunma ekipmanları da önemli bir yer tutmaktadır.

Savunma özelindeki ithalatın en büyük kalemi 479,7 milyon Avro ile uçak, helikopter ve insansız hava araçlarının diğer aksam ve parçaları (GTİP 880730) olmuştur. Bu kalem toplam savunma odaklı ithalatın yaklaşık yarısını oluşturarak Belçika'nın hava platformlarının bakım, modernizasyon ve operasyonel sürekliliği için dış kaynaklı tedarike önemli ölçüde ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

İkinci sırada 191,4 milyon Avro ile tanklar ve motorlu diğer zırhlı savaş araçları ile bunların aksam ve parçaları (GTİP 871000) yer almaktadır. Bu durum, kara kuvvetlerinin modernizasyonuna ve zırhlı araç envanterinin güçlendirilmesine yönelik yatırımların devam ettiğine işaret etmektedir.

Hava platformlarına yönelik diğer önemli ithalat kalemleri arasında 15.000 kilogram üzeri uçaklar ve diğer hava taşıtları (151,2 milyon Avro) ile hava taşıtlarının diğer aksam ve parçaları (97,1 milyon Avro) bulunmaktadır. Bu iki kalemle birlikte değerlendirildiğinde, hava araçları ve bunların bileşenleri Belçika'nın savunma ithalatının açık ara en baskın segmentini oluşturmaktadır.

Savunma elektroniği alanında ise radar cihazları (65,7 milyon Avro) dikkat çekmektedir. Radar sistemleri; hava savunma, erken uyarı, hedef tespiti ve gözetleme kabiliyetleri açısından kritik öneme sahip olduğundan, bu ithalat Belçika'nın sensör ve durumsal farkındalık altyapısını geliştirme çabalarını yansıtmaktadır.

Daha sınırlı hacimlerde olmakla birlikte, 2.000 kilogram üzeri helikopterler (16,6 milyon Avro), silah barutu (8,5 milyon Avro) ve harp mühimmatı, bombalar, torpidolar, mayınlar ve güdümlü mühimmatlar ile bunların parçaları (3,9 milyon Avro) da ithal edilen savunma ürünleri arasında yer almaktadır. Mühimmat ve patlayıcı kalemlerinin toplam içerisindeki payının görece düşük olması, 2025 yılında Belçika'nın ithalat önceliğinin platform ve sistem tedarikine yöneldiğini göstermektedir.

7.3. Türkiye'nin Belçika'ya Savunma Sanayii İhracatı

Ülkemizin Belçika'ya İhracatı (Bin Dolar)					
Sıra		2022	2023	2024	2025
	Genel Toplam	9.738,8	11.020,9	16.395,1	22.441,1

Kaynak: Savunma ve Havacılık Sanayi İhracatçıları Birliği

Savunma ve Havacılık Sanayi İhracatçıları Birliği verilerine göre Türkiye'nin Belçika'ya savunma sanayii ihracatı 2022-2025 döneminde istikrarlı ve güçlü bir artış eğilimi göstermiştir. Toplam ihracat 2022 yılında 9,74 milyon ABD Doları seviyesinden 2023 yılında 11,02 milyon ABD Dolarına, 2024

yılında 16,40 milyon ABD Dolarına ve 2025 yılında ise 22,44 milyon ABD Dolarına yükselmiştir. Böylece dört yıllık dönemde ihracat hacmi yaklaşık %130 oranında artış göstermiştir.

7.4. Belçika’da Silah İthalatı Uygulamaları

Belçika'da silahların, mühimmatın ve askeri kullanım amaçlı ekipmanların ithalatı, ihracatı ve transit geçişi sıkı bir yasal denetime tabidir. Bu alandaki yetki federal hükümetten ziyade Flaman, Valon ve Brüksel-Başkent bölgelerine devredilmiş olup, gerekli lisanslar ilgili bölgesel makamlar tarafından verilmektedir. Belçika Gümrük İdaresi ise bu lisansların varlığını ve mevzuata uygunluğunu denetlemekle sorumludur. Ateşli silahlar, mühimmatlar ve bunlara ilişkin teknoloji transferleri için lisans alınması zorunlu olmakla birlikte, havalı tüfekler gibi ateşli olmayan bazı silahlar ve belirli kesici aletler bu sistemin dışında tutulmaktadır. Bununla birlikte, Belçika mevzuatında yasaklı silah olarak sınıflandırılan bazı kesici silahların ithalatı ve ihracatı büyük ölçüde yasaklanmış olup yalnızca kanunda öngörülen istisnai durumlarda mümkün olabilmektedir. Ayrıca Benelüks Birliği kapsamında Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasındaki silah transferlerinde lisans zorunluluğu uygulanmamaktadır.

Valon ve Brüksel-Başkent bölgelerinde faaliyet gösteren şirketlerin veya kişilerin, ithalat ya da ihracat lisansı almadan önce Belçika Adalet Bakanlığı tarafından verilen bir ön izne sahip olmaları gerekmektedir. Bu ön izin, başvuru sahibinin güvenilirliği ve adli geçmişinin incelenmesi sonucunda verilmektedir. Flaman Bölgesi de benzer bir denetim mekanizması uygulamakla birlikte, ön izin sürecini kendi idari yapısı içerisinde yürütmektedir. Belçika'nın silah kontrol sistemi, yalnızca uluslararası ticareti değil, ülke içindeki silah sahipliğini de kapsamaktadır. 2006 tarihli Silah Yasası uyarınca silahlar yasaklı, lisansa tabi ve serbest satışa tabi olmak üzere üç kategoriye ayrılmıştır. Bu çerçevede Belçika, silah ticareti ve silah sahipliği üzerinde kapsamlı denetim mekanizmaları uygulayarak savunma ve güvenlik alanındaki ürünlerin dolaşımını sıkı biçimde kontrol eden Avrupa ülkelerinden biri olarak öne çıkmaktadır. İlgili Bölgesel kurumların bilgileri aşağıda yer almaktadır:

Flaman Bölgesi

Flaman Hükümeti - Dış İlişkiler Departmanı - Stratejik Mallar Kontrol Hizmeti

Adres: Havenlaan 88 bus 80, 1000 Brussel

E-posta: csg@buza.vlaanderen

İnternet sayfası: <https://www.fdfa.be/nl/vrede-veiligheid/controle-strategische-goederen>

Valon Bölgesi

Valon Hükümeti - Silah Ruhsatları Müdürlüğü

Adres : Chaussée de Louvain 14, 5000 NAMUR

İnternet sayfası: http://economie.wallonie.be/Licences_armes

Brüksel-Başkent Bölgesi

Brüksel-Başkent Hükümeti - Silahlar ve Çift Kullanımlı Ürünler Lisans ve İzin Birimi

Adres: Kruidtuinlaan 20, 1035 Brussel

İnternet sayfası irtibat: <http://du-arms.brussels/nl/contacten>

İnternet sayfası izinler : <http://du-arms.brussels/fr/>

8. Sonuç

Belçika'nın son dönemde savunma harcamalarını artırma ve savunma kapasitesini güçlendirme yönündeki politikaları, savunma sanayii firmalarımız açısından ticari, teknolojik ve sınai iş birliği imkânları doğurabilecek bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Savunma alanında faaliyet gösteren şirket ve kuruluşları kapsayan geniş tanıma göre ülkede 892 tüzel kişiden oluşan bir savunma teknolojik ve sanayi tabanı bulunmaktadır. Söz konusu ekosistemin yaklaşık 5,01 milyar Avro ciro ve 16.300 doğrudan istihdamla ilişkilendirildiği tahmin edilmektedir. FN Browning, John Cockerill, Thales Belgium ve ScioTeq gibi şirketler; geleneksel savunma üretimi, kara ve silah sistemleri, elektronik ve ileri teknoloji çözümleri başta olmak üzere ekosistemin farklı alanlarında faaliyet göstermektedir.

Belçika, 2025 itibarıyla savunma harcamalarını GSYİH'nin yüzde 2'si düzeyine yükseltme hedefini benimsemiş, 2026–2034 dönemi için yaklaşık 34–35 milyar Avro büyüklüğünde bir kapasite geliştirme ve modernizasyon programı ortaya koymuştur. Program kapsamında hava savunma kabiliyetlerinin geliştirilmesi, F-35 filosunun güçlendirilmesi, deniz ve kara kuvvetlerinin modernizasyonu ile insansız sistemler, siber güvenlik, uzay ve istihbarat-gözetleme-keşif alanlarındaki yetkinliklerin artırılması öne çıkmaktadır. Bu çerçevede Belçika'nın, mevcut platformların yenilenmesinin yanı sıra NATO ve Avrupa düzeyindeki operasyonel ve teknolojik kapasitesini güçlendirmeye yönelik kapsamlı bir yaklaşım izlediği görülmektedir.

Belçika ayrıca Avrupa Savunma Fonu (EDF), Daimi Yapılandırılmış İş Birliği (PESCO) ve Avrupa Birliği'nin diğer savunma girişimleri kapsamında uluslararası Ar-Ge, teknoloji geliştirme ve kapasite oluşturma çalışmalarına katılım sağlamaktadır. NATO ile uyumlu savunma planlaması ve Avrupa savunma sanayi tabanının güçlendirilmesine yönelik politikalar, Belçikalı şirketlerin ve araştırma kuruluşlarının uluslararası konsorsiyumlara katılımını ve Avrupa değer zincirleriyle bütünleşmesini desteklemektedir. Bu itibarla Belçika pazarı, yalnızca doğrudan ürün ve hizmet tedariki bakımından değil; ortak Ar-Ge, alt yüklenicilik, teknoloji ortaklığı ve uluslararası konsorsiyumlara katılım açısından da dikkate alınabilecek bir yapı arz etmektedir.

İkili ilişkilerimiz bakımından, 10–14 Mayıs 2026 tarihlerinde İstanbul ve Ankara'da gerçekleştirilen Belçika Ekonomik Misyonu, Türkiye ile Belçika arasındaki ekonomik ve kurumsal temasların

geliştirilmesi açısından önemli bir gelişme olmuştur. Belçika Kraliçesi Mathilde liderliğinde gerçekleştirilen misyon kapsamında enerji, havacılık ve savunma sanayii, lojistik, dijital dönüşüm ve yaşam bilimleri gibi stratejik alanlarda temaslarda bulunulmuş; iki ülke kurum ve firmaları arasında çeşitli alanlarda iş birliğinin geliştirilmesine yönelik altı Mutabakat Muhtırası imzalanmıştır.

Misyon kapsamında ayrıca, savunma sanayii alanındaki ikili iş birliğinin geliştirilmesine yönelik Türkiye-Belçika Niyet Beyanı imzalanmıştır. İmza törenine Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler, Savunma Sanayii Başkanı Haluk Görgün, Belçika Savunma Bakanı Theo Francken ve Belçika Savunma Bakanlığı Ulusal Silahlanma Direktörü Tuğgeneral Bernard Phaleg katılmıştır. Söz konusu adım, savunma alanındaki ikili temasların kurumsal düzeyde geliştirilmesi ve önümüzdeki dönemde karşılıklı iş birliği imkânlarının değerlendirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bu gelişmelerin, iki ülke firmaları arasında ortak proje geliştirme, alt yüklenicilik, teknik iş birliği, Ar-Ge ortaklığı ve uluslararası tedarik zincirlerine katılım gibi farklı iş birliği modellerinin değerlendirilmesi açısından elverişli bir zemin oluşturabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte, somut projelerin hayata geçirilmesinde ilgili teknik standartlar, NATO ve AB tedarik usulleri, ihracat kontrolü ve lisanslama düzenlemeleri, fikrî mülkiyet hükümleri ile firmaların ticari ve stratejik tercihleri belirleyici olmaya devam edecektir.

Sonuç olarak, Belçika'nın savunma harcamalarında öngörülen artış, kapsamlı modernizasyon programları ve Avrupa/NATO savunma mimarisi içerisindeki konumu, savunma sanayii firmalarımız açısından yakından takip edilmesi gereken bir pazar ve iş birliği ortamı ortaya koymaktadır. Bu çerçevede firmalarımızın Belçika'daki ilgili kamu kurumları, sektörel kümelenmeler, araştırma kuruluşları ve ana sanayi firmalarıyla temaslarını geliştirmeleri; NATO ve AB bünyesindeki proje ve fonlama mekanizmalarını takip etmeleri faydalı olacaktır. Doğrudan ihracat imkânlarının yanı sıra ortak proje geliştirme, tedarik ve alt yüklenicilik ilişkileri, Ar-Ge konsorsiyumlarına katılım ve çift kullanımlı teknolojiler alanındaki iş birliği fırsatlarının da orta ve uzun vadeli bir perspektifle değerlendirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

9. Kaynaklar

- Belçika Dış Ticaret Ajansı (Belgian Foreign Trade Agency), "Belgian Defence", Mayıs 2025.
- Agoria/BSDI, Belçika Güvenlik ve Savunma Sanayisi Sektörel Analizi, 4 Mart 2025.
- Belçika Federal Hükümeti Politika Beyanı, Belçika Temsilciler Meclisi (Belgian Chamber of Representatives), 2025.
- NATO, "Funding NATO: Common budgets and national contributions", 2025.
- DIANA (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic), Test Centers and Accelerator Sites, 2025.
- European Defence Agency, Defence Data 2023-2024.
- European Defence Agency, Coordinated Annual Review on Defence (CARD) Report 2024.
- European Commission ve High Representative, Joint White Paper for European Defence Readiness 2030.
- European Commission, ReArm Europe Plan / Readiness 2030 Factsheet, 2025.
- European Commission, "Commission approves first wave of defence funding for eight Member States under SAFE", 15 Ocak 2026.
- Royal Higher Institute for Defence, Defence Industry and Research Strategy (DIRS), 2022.
- Defense News, "NATO laggard Belgium vows defense boost with more F-35s, third frigate", 10 Şubat 2025.
- Defense News, "Belgium to add F-35s, spend billions on anti-air in defense catch-up", 21 Temmuz 2025.
- Belga News Agency, "Belgium heads to NATO summit with 34bn euro defence plan", 25 Haziran 2025.
- Belga News Agency, "European Commission approves Belgium's defence investment plan", 16 Ocak 2026.
- Lockheed Martin Press Release, "Lockheed Martin and Belgium Celebrate Arrival of First Belgian F-35 Aircraft", 14 Ekim 2025.
- Aerospace Global News, "Belgium's 1st F-35s touch down at Florennes Air Base", 13 Ekim 2025.
- Army Recognition, "Belgium to order 11 additional F-35A fighter jets in 2026 with final assembly in Italy", 16 Şubat 2026.
- CNN, "Drones spotted above Belgian airbase were 'spying' on military planes", 3 Kasım 2025.
- VRT NWS, "Belgian Army issues orders to shoot down drones spotted flying above military bases", 4 Kasım 2025.
- Defense News, "Belgium suspects 'spy operation' in drone flight near nuclear air base", 3 Kasım 2025.

- Naval News, "Belgian Navy lays keel of its fourth mine warfare mothership", 20 Ocak 2025.
- Atlantic Council, "In brief: C4ISR - A five-step guide to maintaining NATO's comparative military edge", 2023.
- Rabobank Research, "The economic returns on defense R&D", 2025.
- DSEI Gateway, "Belgium boosts spending to join NATO 2% club", 16 Şubat 2025.
- Washington Times, "Belgium's defense chief in Washington to help mend rift between U.S. and Europe", Nisan 2026.
- Euronews, "Commission greenlights eight member states' defence investment plans worth 38bn", 15 Ocak 2026.
- Duquet, Nils, "De Belgische defensie-industrie: van vuurwapens tot hoogtechnologische componenten", 2014.
- https://defensemirror.com/news/38312/European_Union_Defence_Spending_Reaches____279B_in_2023
- <https://dirs.be/defence-innovation-accelerator-for-the-north-atlantic-diana/>
- <https://dsei-gateway.com/en/news/budget-investment/belgium-boosts-spending-to-join-nato-2-club/>
- <https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2024/12/04/eu-defence-spending-hits-new-records-in-2023-2024>
- https://egmontinstitute.be/app/uploads/2025/04/Verstraete-et-al_Paper_130_Final.pdf?type=pdf
- <https://militaeraktuell.at/en/knds-269-griffon-serval-and-jaguar-for-belgium-and-luxembourg/>
- <https://thedefensepost.com/2026/03/02/belgium-nasams-antwerp-port/>
- <https://www.belganewsagency.eu/belgium-accelerates-military-investment-with-more-f-35s>
- <https://www.belganewsagency.eu/belgiums-easter-agreement-promising-record-defence-spending-sparks-political-backlash>
- <https://www.belganewsagency.eu/nato-defence-spending-debate-divides-belgian-coalition>
- <https://www.cer.eu/publications/archive/policy-brief/2025/towards-eu-defence-union>
- <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/defence-industry-programme/>
- <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/safe/>
- <https://www.defensenews.com/global/europe/2025/07/21/belgium-to-add-f-35s-spend-billions-on-anti-air-in-defense-catch-up/>
- <https://www.ignity.be/en/programs/diana>
- <https://www.janes.com/defence-intelligence-insights/defence-news/sea/design-delays-impact-frigate-deliveries-for-the-netherlands-belgium>

- <https://www.mil.be/en/about-belgian-defence/strategic-vision-defence-2025/>
- <https://www.mil.be/nl/news/rekrutering-2026-defensie-zoekt-4800-extra-collega-s-waarvan-500-via-militair-dienstjaar/>
- <https://www.naval-technology.com/projects/mine-countermeasure-vessels/>